

Teikning / Drawing

Þvert á tíma og tækni
Traversing Time and Technique

John Baine
Anna Guðjónsdóttir
Per Kirkeby
Þóra Sigurðardóttir

ÞJÓÐMINJASAFN ÍSLANDS
National Museum of Iceland

EFNISYFIRLIT / CONTENTS

Rit Þjóðminjasafns Íslands 30
Publications of the National Museum of Iceland 30

Teikning / Drawing
Þvert á tíma og tækni / Traversing Time and Technique

Bókin er gefin út í tengslum við samnefndu sýningu í
Bogasal Þjóðminjasafns Íslands 15.9. 2012 – 6.1. 2013

Sýningarhöfundur / Curator: Þóra Sigurðardóttir
Meðhöfundur / Co-curator: Kristín Guðnadóttir

Sýningarhönnuðir / Exhibition Design: Helgi Hjaltalin Eyjólfsson og Þóra Sigurðardóttir
Sýningarstjóri / Exhibition Manager: Pórþjörg Gunnarsdóttir

Ritstjóri / Editor: Bryndís Sverrisdóttir
Ritnefnd / Editorial Board: Margrét Hallgrímsdóttir, Bryndís Sverrisdóttir,
Anna Lisa Rúnarsdóttir, Anna Guðný Ásgeirs dóttir

Höfundur texta / Text: Þóra Sigurðardóttir
Ljósmyndir / Photographs: Ívar Brynjólfsson, Guðmundur Ingólfsson
Ensk þýðing / English Translation: Sarah Brownsberger

Hönnun & umbrot / Design & Layout: Hildigunnur Gunnarsdóttir, Snæfrið Þorsteins
Prentun / Printing: Oddi – Umhverfisvottuð prentsmiðja
Útgefandi / Publisher: Þjóðminjasafn Íslands

Öll réttindi áskilin / All rights reserved
© Texti: Þjóðminjasafn Íslands og höfundar
© Myndir: Landsbókasafn Íslands, Landsbókasafn Færeyja og höfundar

ISBN: 978-9979-790-36-5
ISSN: 1680-3183

5
Inngangur / Introduction
Margrét Hallgrímsdóttir
þjóðminjavörður / General Director

7
Teikning
Þvert á tíma og tækni
Þóra Sigurðardóttir

15
Drawing
Traversing Time and Technique
Þóra Sigurðardóttir

63
Ferilskrá listamanna /
About the Artists

64
Rit Þjóðminjasafns Íslands /
Publications of
the National Museum of Iceland

Margrét Hallgrímsdóttir
þjóðminjavörður /
General Director, National Museum of Iceland

INNGANGUR

Á sýningunni *Teikning – þvert á tíma og tækni* má sjá teikningar fjögurra listamanna gerðar annars vegar seitn á 18. öld og hins vegar í byrjun 21. aldar. Þetta eru teikningar stærðfræðingsins John Baines frá Edinborg, sem fæddur var árið 1754, teikningar og grafíkmyndir eins þekktasta núlifandi myndlistarmanns á Norðurlöndum, Per Kirkebys frá Danmörku, málverk og teikningar íslensku listakonunnar Önnu Guðjónsdóttur, sem hefur verið búsett í Þýskalandi í fjölda ára og verk Þóru Sigurðardóttur, myndlistarmanns og sýningarhöfunder.

Pungamiðja sýningarinnar eru verk John Baines sem gerð voru í Íslandsleiðangri Sir John Thomas Stanleys árið 1789. Á sýningunni má sjá endurgerðir frummynda Baines sem eru í eigu Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns og Landsbókasafns Færeyja. Yfirlýstur tilgangur leiðangurs Stanleys var að sinna vísindalegum athugunum á Íslandi. Stanley og félagar hans voru vel menntaðir aðalsmenn, ungir að árum og höfðu litla þjálfun í rannsóknarstörfum. John Baine, stærðfræðingur og stjörnufræðingur, var elstur leiðangursmannanna. Hans hlutverk var að gera vísindalegar rannsóknir og teikna það sem fyrir augu bar í ferðinni. Baine var einstaklega fær og afkastamikill teiknari. Hann lagði sig sérstaklega fram um að skrá-setja það sem honum þótti mikilfenglegt og ógnandi, og liggur eftir hann fjöldi af skissum sem hann gerði í ferðinni. Eftir heimkomu leiðangursmannanna voru skissur þær sem gerðar voru í ferðinni af Baine og Stanley sjálfum, settar í hendur atvinnulistamannanna

INTRODUCTION

The exhibition *Drawing – Traversing Time and Technique* presents drawings made in the late eighteenth century and others made at the start of the twenty-first, the work of four artists. There are drawings by mathematician John Baine of Edinburgh, born in 1754; drawings and graphic works by one of Scandinavia's best-known living artists, Per Kirkeby, of Denmark; paintings and drawings by the Icelandic artist Anna Guðjónsdóttir, who has for many years resided in Germany; and works by Thóra Sigurðardóttir, artist and curator of this exhibition.

The center of this exhibition is John Baine's drawings from Sir John Thomas Stanley's 1789 expedition to Iceland. On display are reproductions of Baine's originals, which reside in the collections of the National and University Library of Iceland and the National Library of the Faroe Islands. The stated purpose of Stanley's expedition was to make scientific observations in Iceland. Stanley and his associates were well-educated gentlemen, young in years and unpracticed at research tasks. John Baine, a mathematician and astronomer, was the eldest expeditionist. His role was to conduct scientific research and draw the passing sights and scenes of the journey. Baine was a singularly skilled and prolific draughtsman. He exerted himself to record what amazed and impressed him; a large number of his sketches from the journey survive. Upon the expedition's return the sketches that Baine and also Stanley himself had made were turned

Nicholas Pocock og Edward Dayes, sem útfærðu þær sem vatnslitamyndir og koparstungur. Nokkrar mynda þeirra má finna í safneign Þjóðminjasafns Íslands.

Þegar horft er á teikningar og skissur John Baines og verk hinna listamannanna þriggja sem eiga myndir á sýningunni kemur í ljós, að þó tvær aldir skilji þá að þá býr teikningin sem sameinar þau öll yfir ákveðnu tímaleysi. Nú á tímum stafrænnar tækni eru blýantur og blað enn nærtæk flestum, ungu sem öldnum, hvort sem það er til að tjá hugsanir, hugmyndir eða til útskýringar á fyrirbærum. Náttúra og landslag með einum eða öðrum hætti er sam-eiginlegt viðfangsefni allra listamanna sýningaráinnar. Með myndum sínum leitast þeir við að lýsa náttúrunni og þeim hughrifum og kenndum sem hún vekur með þeim. Myndir John Baines eru gerðar til að lýsa náttúru og landslagi á Íslandi og í Færeysjum við lok 18. aldar. Myndir Per Kirkebys voru gerðar í ferðum hans um Ísland og Færøyjar í byrjun þessarar aldar. Verk Önnu Guðjónsdóttur hafa vísun í ferðir og firnindi, í þekkingarleit og rannsóknir á lítt þekktum slóðum. Myndir Þóru Sigurðardóttur hafa skírskotun til landslags og náttúru í viðum skilningi.

Áhugavert er að leiða saman listamenn tveggja tíma á sýningunni *Teikning – þvert á tíma og tækni* þar sem nútíð og fortíð mætast á einstakan hátt í myndunum þeirra.

¹ Sumarliði R. Ísleifsson: Ísland framandi land. Reykjavík, Mál og menning, 1996.

² Steindór Steindórsson frá Hlöðum: Formáli þýðanda. Íslandsleiðangur Stanleys 1789. Ferðabók. Órn og Örygur, Reykjavík 1979.

³ Sumarliði R. Ísleifsson: Ísland framandi land. Reykjavík, Mál og menning, 1996.

over to the professional artists Nicholas Pocock and Edward Dayes, who rendered them as watercolors and copperplates; some of their pictures may be found in the National Museum of Iceland's collection.

When Baine's drawings and sketches are viewed alongside the work of the other three artists in this exhibition, it becomes apparent that though two centuries separate the artists, drawing itself, their common task, carries a timeless quality. Even now, in the digital era, pencil and paper are a ready way for most people, young and old, to convey thoughts and ideas or to explain phenomena. Nature and the landscape supply the theme, one way or another, for all the artists in this exhibition. Through their images the artists seek to describe nature and the responses and sensations it arouses in them. John Baine's pictures were made in order to describe the landscape and natural conditions of Iceland and the Faroe Islands in the late eighteenth century; Per Kirkeby's images were made in travels around Iceland and the Faroes early in the present century. Anna Guðjónsdóttir's work alludes to wilderness travel, to the search for knowledge and investigation of little-known places. Thóra Sigurðardóttir's images appeal to nature and the landscape in a broader sense.

It is interesting to combine the forces of these artists of two eras in *Drawing – Traversing Time and Technique*, for past and present meet in a singular way in their images.

¹ Sumarliði R. Ísleifsson, Ísland framandi land. Reykjavík, Mál og menning, 1996.

² Steindór Steindórsson frá Hlöðum, translator's introduction, Islandsleiðangur Stanleys 1789, Ferðabók (Stanley's 1789 Expedition to Iceland, A Travel Diary). Reykjavík: Órn og Örygur, 1979.

³ Sumarliði R. Ísleifsson, Ísland framandi land. Reykjavík, Mál og menning, 1996.

Teikning Þvert á tíma og tækni

Póra Sigurðardóttir

Sýningin *Teikning – þvert á tíma og tækni* fjallar um teikninguna sem leið til miðunar þekkingar, hugsana, athugana - og til tjánings. Kveikja sýningaráinnar og útgangspunktur eru teikningar John Baines frá Íslandi og Færeysjum sem gerðar voru sumarið 1789. Baine var teiknari vísindaleiðangurs Sir John Stanleys um norðurhöf sem sigldi frá hafnarborg Edinborgar, Leith í Skotlandi vorið 1789 og sneri til sömu hafnar um haustið. Með sýningunni er efnt til samtals milli teikninga stærðfræðingsins og stjörnufræðingsins John Baines frá 18. öld og teikninga þriggja myndlistamanna á 21. öld – þeirra Önnu Guðjónsdóttur, Per Kirkebys og Þóru Sigurðardóttur. Þannig er leitast við að draga fram tímaleysi þeirrar nálgunar sem teikningin býr yfir, eiginleika teikningaráinnar, mátt hennar, dulúð og áþreifanleika.

Teikningin

Ferill - eða lína teikningaráinnar í listasögunni vindur sig fram og til baka í tíma og rúmi. Hún birtist sem sjálfstæður miðill en einnig sem hluti af sögu málverksins, byggingalistarinnar, prentlistarinnar, vísindanna, höggmyndalistarinnar, hönnunarinnar, staf-rænu tækninnar. Teikningin á sér samféllda sögu gegnum árbúsundir og birtir okkur með sínum hætti sýn á mannlíf og menningu ólíkra tímasekiða manssins. Á fyrstu óld eftir Kristi burð skráði Plinius goðsögnina um uppruna teikningaráinnar; dóttir Butades frá Sicyon á Korintu stóð frammi fyrir burthvarfi elskhuga síns og til að varðveita mynd hans dró hún línu eftir skuggamynd af vangaspip hans sem í skini lampa féll á vegg.¹

Einni óld síðar sá Athenagoras hinn gríski ástæðu til að breyta þessari goðsögn feðraveldinu í hag og skráði nýja útgáfu: „... línu-teikningin er uppgötvun Sauriasar er hann dró útlínu af skugga hests sem varpaðist á jörðina í skini sólar“.² Maðurinn hefur notað teikninguna sem tjámiðil allt frá tímum hellamálverkanna miklu sem fundist hafa í Evrópu og Asíu og víðar og eru frá því um 30.000 árum fyrir Kristi burð. Þessar teikningar birta okkur tákmyndir, en einnig næma skoðun á umhverfi og djúpa athygli á viðfangsefninu.

¹ Deanna Petherbridge: *The Primacy of Drawing. Histories of Theories and Practice*. Yale University Press, New Haven and London 2010. Pp. 16-20.

² Athenagoras, Presbeia, bók XXXVII.

Með svipuðum hætti liggur leið línunnar gegnum æviskeið manneskjunnar, hvers einstaklings. Í fyrstu sem bernsk teikning, en síðar - þegar rökhugsunin broskast og verður ríkjandi - sem skrift. Í okkar vestrænu menningu hætta flestir að teikna um 12 ára aldur og glata við það þeim einstaka tjáningarmiðli sem teikningin er. Hún er nærtæk og eðlileg hverri manneskju og er þáttur í persónulegum proska; teikningin ber ævinlega einstök persónueinkenni þess er teiknar, rétt eins og rithöndin.

Sú athygli sem teiknarinn veitir viðfangsefni sínu og sú einbeiting sem því fylgir færst yfir á teikninguna og birtist áhorfandanum á því yfirborði sem teiknað er á, með áhaldinu/efnинu sem teiknað er með og varðveisitist þar - til lengri eða skemmrí tíma. Teikniáhaldið getur verið af margvíslegum toga; viðarkol, blý, penni, pensill, nál, blýantur eða grein af tré - og efnið sem teiknað er með getur verið úr ýmsum áttum, blek, blý, blóð, sorta, ryð, leir, safi...

Hver svo sem efniviður teikningarinnar er og hvert sem viðfangsefnið er, er það athyglan og einbeitingin gagnvart viðfangsefninu sem skilar sér inn í teikninguna og miðlar áhrifum/upplýsingum til okkar sem áhorfenda. Gildir þá einu frá hvaða tíma teikningin er. Við vitum að það er mannhönd og hugur sem dregið hafa línuna, lifandi manneskja, líkami og sinni sem hrærst hefur í rými síns tíma og verið knúin - af einhverjum orsökum sem okkur eru e.t.v. ekki alltaf augljósar eða skiljanlegar - til þess að draga línurnar. Með því að draga línur í yfirborð markar teiknarinn stöðu, tilveru/ástand og staðsetur sig. Teikningin getur jafnvælt í einfaldleika sínum birt ákveðinn „trans“, seið, síbylju eða endurtekningu sem nálgast það sem kallast að ganga í björg, teiknarinn hefur horfið um stund inn í heim dulúðar og innblásturs.

Teikningin er margslungið fyrirbæri. Hún vísar í ábreifanlega reynslu stundar og staðar og getur jafnframt vísað í verk annarra teiknara á öðrum tíma eða stað. Hún getur líka vísað í þá línuteikningu sem verður til í náttúrulegu eða manngerðu rými - svo sem eins og sprungur í steypum vegg eða glufur í kletti, sina eftir snjóalög, reglufastar línur kristalla, streymandi línur í yfirborði vatns - eða flákjur á rafmagnsnúru. Og teikningar sem byltast upp úr dulvitund, fjarvist eða bernsku hafa skýrar vísanir í sammannlega reynslu. Pannig hefur teiknarinn ótal möguleika á vísunum og tengingum í ábreifanlega eða ímyndaða tilveru og getur verið með öllu óháður textalegum tilvisunum. Sú sérstaka nánd sem teikningar og skissur búa yfir tapast oft í stærri og tæknilega útfærðum verkum. Eða eins og Plinius skráði í rit sitt á fyrstu öld eftir Krists burð „...ófullgerðar myndir þeirra... eru dáðari en þær sem eru full unnar, vegna þess að í slíkum er sýnileg upprunalega teikningin og raunveruleg hugsun listamannsins.“³

³ Pliny the Elder, Natural History. Transl. H. Rackham, Cambridge, MA 1999 vol. IX. Bls. 367.

Í þeim teikningum sem hér birtast er fengist við athugun á efni, umhverfi og aðstæðum, með þeim sértaku aðferðum sem teikningin býr yfir. Um leið opnast áhorfanda milliliðalaus aðgangur að hugsun þess sem teiknar. Línur teikningarinnar stafa frá hug og hönd teiknarans, en eru jafnframt viðbrögð hans við tilverunni og vísa þannig í stund og stað teikningarinnar - í líkama teiknarans og hug. Pannig er það lína dregin á pappírsörk sem er einn þeirra þátta sem tengir verk sýningaráinnar. En teikning í samtímanum spannar órætt og vitt svið. Möguleikar teikningarinnar í tengslum við stafræna tækni og tímamatengda miðla eru opnir og óþrjótandi, áhrif grafískra miðla og auglýsinga á teikningu/myndlist samtímans eru marktæk og rýmið sjálft opið fyrir innngripi hennar. Sú tjáning/upplýsing sem teikning rúmar er opin fyrir samtali, óháð staðsetningum, tíma og tækni.

John Baine og leiðangur Stanleys

Leiðangur Sir John Thomas Stanleys lagði frá hafnarborginni Leith í Skotlandi þann 28. maí 1789 með það að markmiði að sinna vísindalegum athugunum og kanna náttúru og siglingaleiðir í norðurhöfum⁴. Hlutverk John Baines í leiðangrinum var að annast vísindalegar athuganir og teikna það sem fyrir augu bar.⁵

Sex árum áður en þeir félagar héldu í leiðangurinn til Íslands höfðu Lakagígar gosið með hörmulegum afleiðingum fyrir fólk og fé og ástandið var ennþá bágtrátt á Íslandi.

Í Evrópu urðu stórtíðindi því 1789 er ár frónsku byltingarinnar. Umræður um lýðræði og jöfnuð höfðu breiðst hratt út í Evrópu og hugmyndir Upplýsingaráinnar voru undanfari þeirra byltinga sem urðu bæði í Evrópu og Ameríku. Ein af deiglum upplýsingaráinnar var einmitt Edinborg, þar sem hin „skoska upplýsing“ átti sér stað og stund.⁶ Skosku heimspekingarnir s.s. Francis Hutcheson, David Hume, Adam Smith⁷ voru samtímanum og samstarfsmenn föður Stanleys og því má segja að Íslandsleiðangurinn spretti af rótum þessarar nýju og róttæku hugmyndafræði.⁸

Vísindamenn leiðangursins voru allir ungir piltar á milli tvítugs og þritugs, leiðangursstjórinn var einungis 22 ára, en John Baine var þeirra elstur, á fertugsaldri. Þessi strákaleiðangur hafði yfir sér ungædislegt yfirbragð - á leiðinni til Íslands var lesin framhaldssagan „The Castle of Otranto“ eftir Horace Walpole - en sú saga er kölluð fyrsta hryllingsskáldsagan.

⁴ „...in search of Natural and Nautical knowledge“. The Journals of the Stanley Expedition to the Faroe Islands and Iceland in 1789, Volume 3: Diary of John Baine. Bls. 1.

⁵ The Journals of the Stanley Expedition to the Faroe Islands and Iceland in 1789. Ed. John West, Ma. Phd. Föroya Fróðskaparsetur Tórshavn 1976. Bls. 1.

⁶ The Journals of the Stanley Expedition to the Faroe Islands and Iceland in 1789, Volume 1: Introduction and Diary of James Wright. Föroya Fróðskaparfelag Tórshavn 1970. Bls. VI.

⁷ Francis Hutcheson 1694 – 1746, David Hume 1711 – 1776, Adam Smith 1723 – 1790.

⁸ The Journals of the Stanley Expedition to the Faroe Islands and Iceland in 1789, Volume 1: Introduction and Diary of James Wright. Föroya Fróðskaparfelag Tórshavn 1970. Bls. VI.

Meðal vísindamannanna í leiðangrinum var ungur maður af aðalsættum, James Wright, læknanemi frá Edinborg. Wright skráði dagbók í leiðangrinum rétt eins og John Baine.

Í upphafi dagbókar sinnar þann 26. maí skráir Wright nokkur orð um fyrstu kynni sín af John Baine. Þann dag voru allir leiðangursmenn mættir og áhöfnin loks fullskipuð. Wright skráir í dagbók sína frásögn af gleðskap um borð í skipinu þetta kvöld þegar það loks var fullmannad og allir leiðangursmenn mættir. Þar hittast þeir Baine í fyrsta sinn og Wright tekur sérstaklega fram að Mr. Baine virtist félagslega þroskaður og þægilegur maður, gagnstætt frásögnum sem þeir höfðu heyrt af hans miklu skapsveiflum.⁹

Dagbókarfærslur Baine eru fullar af kímmi, þrátt fyrir að hann væri þjakaður af heilsuleysi og á borðum væri óvenjulegar matur sem honum hugnaðist illa. EKKI bætti veðrið á Íslandi úr skák. Stóran hluta þess tíma sem leiðangursmenn dvöldu á Íslandi gekk á með suðraigningu og veðurham sem gerði aðstæður erfiðar fyrir teiknara sem vann að mestu utandyra við að teikna á laufþunnan pappír með bleki.¹⁰ Hlutverk teikninga Baines úr leiðangrinum var fyrst og fremst vísindalegt en þær fengu jafnframt hlutverk almennrar kynningar á norðurhlóðum því atvinnulistaðir Edward Dayes og Nicholas Pocock voru fengnar til að gera olíumálverk, vatnslitamyndir en einnig koparstungur eftir teikningum þeirra Baines og Stanleys að leiðangrinum loknum. Koparstungurnar fengu tölverða útbreiðslu en voru jafnframt einu gögnin úr leiðangrinum sem komu fyrir almenningssjónir, fyrir utan greinar um hveri á Íslandi sem Stanley ritaði fyrir vísindarit í Edinborg.¹¹

Af dagbókarfærslunum má ráða að John Baine hafi verið haldinn ákveðinni minnimáttarkennd gagnvart félögum sínum í leiðangrinum, en marginir þeirra voru hámenntaðir aðalsmenn, sem höfðu hlotið menntun meðal tignarmanna og við konungshirðir Evrópu og sight um víða veröld. John Baine er af öðrum uppruna en félagar hans enda þótt hann hafi hlotið ágæta menntun í raungreinum svo sem stærðfræði og stjörnufræði eins og vel kemur fram í verkum hans.¹² Af teikningum hans má ljóst vera að parna er á ferðinni ástríðufullur maður, geysilega þjálfadur teiknari og skarpur athugandi.

„... Menn munu segja að þar sem ég er ekki skólaður í bókmenntum, þá geti ég ómógulega tjáð það sem hugur minn stendur til, en þeir átta sig ekki á að áhuga mínum lætur betur að byggja á reynslu en lestri bóka. Enda þótt ég hafi ekki lag á að vísa í skrif rithöfunda, þá mun ég vísa í nokkuð mun meira virði með því að vísa í sjálfa reynsluna.“¹³

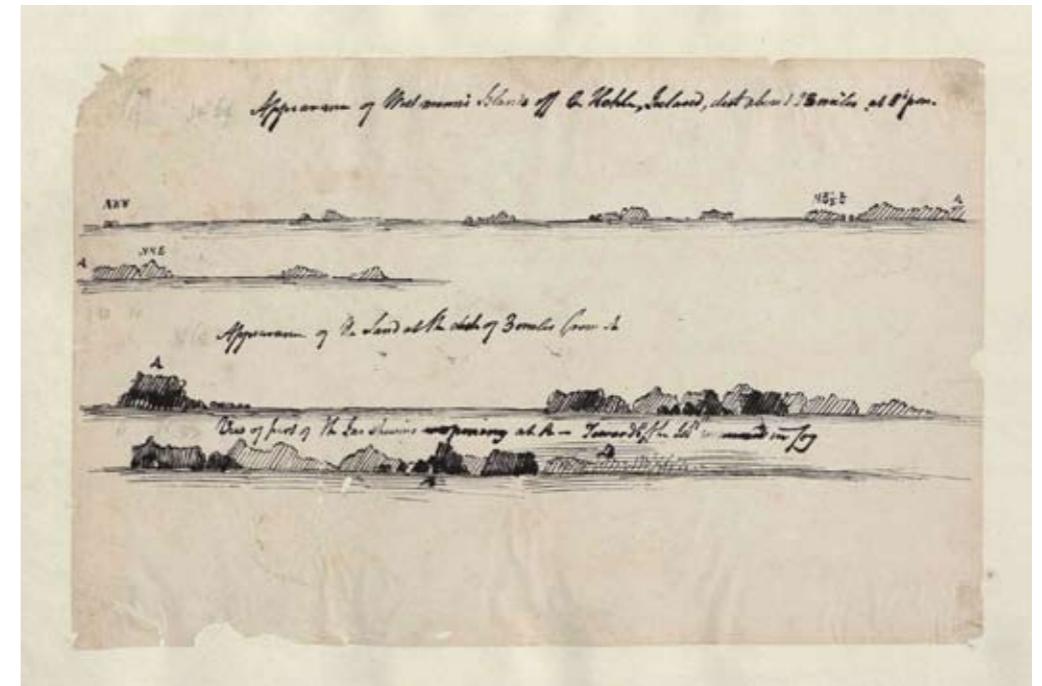
⁹ The Journals of the Stanley Expedition to the Faroe Islands and Iceland in 1789, Volume 1: Introduction and Diary of James Wright. Föroya Fróðskaparfelag Tórshavn 1970. Bls 2.

¹⁰ Íslandsleiðangur Stanleys. Bls. 70 – Hugtök og heiti bls. 124.

¹¹ Sumarliði R. Ísleifsson: Ísland framandi land. Reykjavík, Mál og menning, 1996. Bls. 119.

¹² The Journals of the Stanley Expedition to the Faroe Islands and Iceland in 1789, Volume 1: Introduction and Diary of James Wright. Föroya Fróðskaparfelag Tórshavn 1970. Bls. IX.

¹³ Leonardo on painting. An anthology of Writings by Leonardo da Vinci with selection of documents relating to his career as artist. Ed. by Martin Kemp. Selected and translated by Martin Kemp and Margaret Walker. Yale University Press New Haven and London 2001. Bls. 9. Þýð. P.S.

John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Teiknað með pennum og bleki á þunnum teiknippír, af því tagi sem John Baine notaði fyrir allar teikningar leiðangursins. Frumteikning er í eigu Landsbókasafns Íslands. Teiknarinn hefur skráð þá skyringu að efsta teikningin sýnir landsýn þegar teiknarinn er í u.p.b. 23 mílna fjarlægð frá Vestmannaeyjum, klukkan 8. Næstefsta teikning: Landsýn þegar teiknarinn er í u.p.b. 3 mílna fjarlægð. Neðsta teikning sýnir landsýn, til hægri að hluta hulin poku. Stærð: 24,3 sm x 38,6 sm.

John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. Pen and ink on lightweight sketch paper, which Baine used for all his expedition drawings. From an original in the National and University Library of Iceland. An explanatory note by the draughtsman records that the uppermost sketch depicts the sight of land at ca. 23 miles off the Westman Islands, at eight o'clock. Next from the top: the draughtsman's view of land at ca. 3 miles out. The lowest drawing depicts the land partly hidden on the right by fog. Dimensions: 24.3 cm x 38.6 cm.

Tilvísunina hér á undan gætum við ef til vill lagt í munn John Baines – og jafnvel í munn nemanda í Listaháskóla á 21. öld - spennan milli orðræðunnar og áþreifanleikans er kunnugleg.

Teikningar Baines eru frá tíma upplýsingarinnar, þeim tíma er orðræða nútíma vísinda og rannsókna þróalist í átt til þess sem við þekkjum í dag. Viðleitnin til að hlutgera veruleikann með því að greina hann sem viðfang fyrir „hið þekkjandi sjálf“ efldist í sessi og þar varð orðræðan lykill að skilningi.¹⁴ Í menningu okkar veitir tungumálið aðgang að þekkingu; lestar og skrif texta er grunnatriði sem allt okkar menntakerfi byggir á, enda þótt almennt sé að opnast skilningur á mikilvægi hinnar verklegu og skapandi nálgunar. Enn virðist það þó vera tungumálið sem ræður yfir öllu okkar rými, mótar hugsun okkar og skapar okkur sem manneskjur.

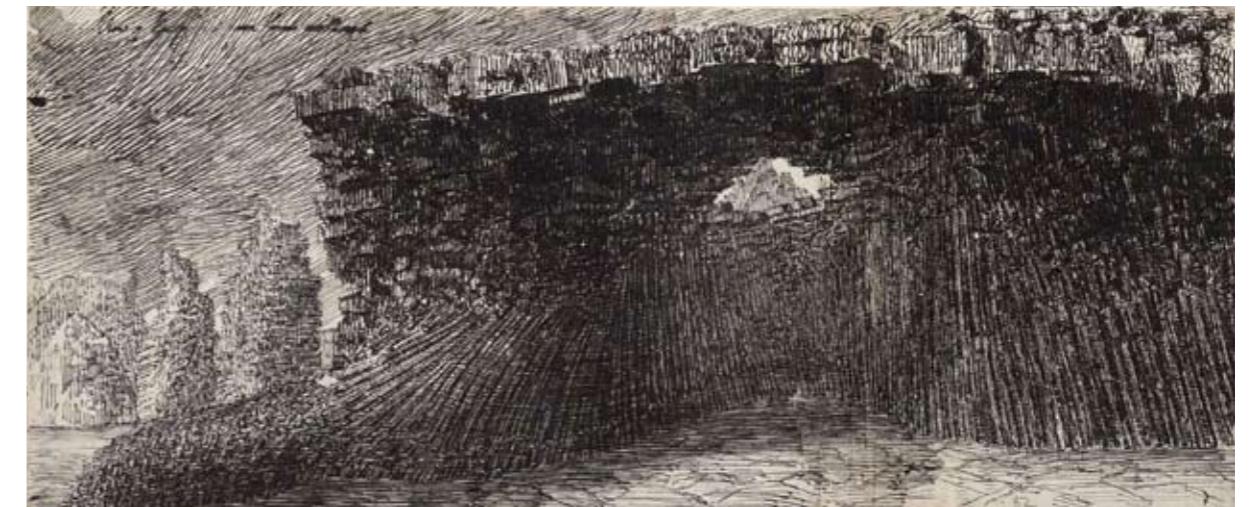
¹⁴ Framfaragoðsögnin. Georg Henry von Wright. Inngangur: Sigríður Þorgeirs dóttir. Reykjavík. Hið íslenska bókmenntafélag 2003. Bls. 1-42.

Teikning er aftur á móti tjáningarmiðill sem í senn felur í sér tilfinningar og þekkingu; upplýsing af því tagi getur gengið þvert á hefðbundna flokkun og hún þarf ekki að standast kröfur um röklega framvindu né um tímalega röðun. Teikningin getur því boðið upp á annars konar upplýsingu. Það er slík upplýsing sem birtist á sýningunni. Hér er því boðið upp á samræðu um merkingu hugtaksins upplýsing.¹⁵ Samhliða, eða enn fremur, á sér stað samtal á milli verkanna - og á milli teiknarans og áhorfandans. Teikning, frá hvaða tíma sem er, opnar fyrir samtal af margvislegum toga og „upplýsingu“ sem er annarar gerðar en við erum vönust. Hún opnar fyrir nýjar tengingar í huga áhorfandans, getur brotið upp munstur vanans og opnað fyrir skilning á viðfangsefnum sem erfitt hefur reynst að höndla á annan hátt.

Sýningin

Verkin á sýningunni *Teikning – þvert á tíma og tækni* eiga það sameiginlegt að fjalla með einum eða öðrum hætti um snertinguna við opið landslag, jarðefni eða land; jörð. Viðfangsefnin eru margslungin og vísa í áþreifanlegt efni; sögu, jarðfræði, tækni, landmælingar, keramik, staðsetningar og persónulega reynslu. Þau birta okkur lestur í efni. Að lesa í efnið. Land, jörð, jökull, jarðlög, tré, líkami. Viðfangsefnið er teiknaranum uppsprettu. Efni, form, rými og áferð umhverfisins hreyfa við teiknaranum, hugsunum hans og tilfinningum. Teikningar eru ekki einungis birtingarmynd þess sem horft er á, náttúru eða manngerðs umhverfis, heldur opna áhorfandanum sýn á stund, stað eða ástand. Teiknuð línan flæðir fram, púlsar af ástríðu og einbeitingu og sporar pappírsörkina - eða það sem teiknað er á.

Teikningar John Baines hafa sérstöðu samanborið við teikningar úr Íslandsleiðöngum á fyrra öldum.¹⁶ Þær bera þess vott að hann var stærðfræðingur og stjórnunfræðingur sem nýtti nýjustu tækni til að reikna út og skrá planteikningar, þverskurði svæða og gera kort. Hann gekk þó mun lengra í verkum sínum en að skrá heimildir og teikna skissur til notkunar fyrir atvinnulistamenn eins og tíðkaðist í leiðöngum á ókunnar slóðir, hann dvaldi í teikningunni af ástríðu og innlifun og vann stórar og ítarlega útfærðar teikningar. Teikningarnar sýna áhuga á viðfangsefninu sem sílu; á ljósinu, rýminu og jarðfræðinni. Teikningar Baines standast tímans tönn sem sjálfstæð verk listamanns sem sökkvir sér skilyrðislaust í viðfangsefni sitt án bókmennalegra tenginga. Þær skírkota sterkt til samtímans með tjáningarríkum en samt greinandi, athugandi og miðlandi eiginleikum sínum. Verkin sýna að hann fer langt út fyrir ramma verkefnis síns, eins og gleggst kemur í ljós í stórum og fullunnum teikningum af opnu landslagi sem afhjúpa ástríðufulla hrifningu hans á viðfangsefninu sem hann kemur til skila með tjáningarríkri pennabeitingu. Þau efnisgera upplifun

John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frunteikning er í eigu Landsbókasafns Íslands. Nákvæm athugun teiknarans á stuðlabergsformum á Snæfellsnesi. Stærð: 24,5 sm. x 60 sm.

John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. The draughtsman's detailed study of basalt columns on Snæfellsnes. Dimensions: 24.5 cm X 60 cm.

Baine á stund og stað og það sterka samband sem hann nær við umhverfi sitt og gera okkur kleift að mæta honum þar.

Danski listamaðurinn Per Kirkeby á margt sameiginlegt með Baines, þótt tvær aldir skilji þá að. Kirkeby er eins og Baine menntaður vísindamaður, á svíði jarðfræði. Hann fór einnig í vísindaleiðangra á framandi slóðir þar sem hann hreifst af framandi umhverfi sem virkjaði sköpunarkraft hans og beindi lífi hans í nýjan farveg. Teikningar Per Kirkebys af landslagi/jarðlögum teiknaðar í gönguferðum á Íslandi, Grænlandi og í Færeyjum eru unnar á kopar- eða zinkplötur en síðan prentaðar á pappír á grafíkverkstæði. Þær birta eiginleika teikningaráinnar en sýna líka móttöðu efnisins þegar nálin ristir í koparinn. Kirkeby fór sem ungur maður í fjölda leiðangra með jarðvísindamönnum til Grænlands. Kynni hans af Grænlandi hafði afdrifarík áhrif á hann og síðan þá hafa náttúra og ósnortin víðerni norðurslóða verið honum ótæmandi uppsprettu verka. Verk Kirkebys á þessari sýningu eru unnin í gönguferðum, rist í koparinn,

¹⁵ Michael Foucault. Hvað er upplýsing? Hvað er bylting? Þýð. Egill Arnarson. Hvað er heimspeki? Tíu greinar frá tuttugustu öld. Ritstj. Róbert Jack og Ármann Halldórsson. Reykjavík, Háskólaútgáfan, 2001. Bls.143 – 154.

¹⁶ Sumarliði R. Isleifsson: Ísland framandi land. Reykjavík, Mál og menning, 1996. Bls. 114-115.

efnisgerð á staðnum. Teikningar af þessu tagi eru jafnframt skissur sem síðan eru honum brunnur til útfærslu stærri verka, málverka, skúlptúra og grafíkverka.

Anna Guðjónsdóttir hefur um langt árabil verið búsett í Þýskalandi. Teikningar hennar birta sindrandi nánd með línuspili úr fínlegum penslum þannig að þær koma fram sem iðandi straumur. Verk Önnu fara ofan í sinuna, grasið, svörðinn og draga fram áhrif fjarveru frá heimasíðum, ferðanna heim og söknuð borgarbúaans eftir snertingunni við víðernin. Þörfir fyrir áþreifanlega nánd náttúrunnar og hins upprunalega efnis birtist í verkunum sem sjónarhorn á efnið sem unnið er með, strigann, grunninn, blekið, litarefnin, pensilinn. Skúffur fullar af mosu, steinum og jarðefnum heiman að eru upp-sprettu og innblástur stórra og smárra verka, innsetninga og verk-efna í öðrum heimkynnum.

Grafískar teikningar Þóru Sigurðardóttur birta farvegi jarðefna sem hafa umbreyst sem slík og nýst í glerunga á brenndum leir – kóbalt, kaolín, járn, kopar. Nudd blýantsins á pappírinn sem liggar flatur á gólfí eða jarðvegi efnisgerir snertinguna. Línuspil blýantsins sem eltir farvegi jarðefnanna er ljósmyndað þannig að það breytist óvænt í landslag, landakort, vegarslóða. Uppspretta verkanna er nánasta umhverfið, hversdagsleg spor og ummerki tímans í nærtæk efni, fellingu í húð, sprungur í vegg, sprotti sem teygir úr sér. Með teikniáhaldinu eru dregnir ferlar sem tengja að því er virðist óviðkomandi og ósamræmanlega eiginleika.

Á tímum Upplýsingarinnar var teikningin sú leið sem vísindin nýttu til skráningar á fyrirbærum, því ljósmyndatæknin kom fyrst til sögunnar á 19. öld. Sýnt er að sú nálgun sem teikningin býður upp á og sú athugun sem felst í teikningunni býr yfir sérstöðu á öðrum forsendum en ljósmyndin. Teikning er þannig mikilvægur miðill sem notaður er enn þann dag í dag í tengslum við listir, vísindi, tækní og hönnun þrátt fyrir útbreidda notkun stafrænnar tækní. Teikningin - blýantur og blað - er mikilvægt tæki til að skoða tilveruna og til að tengjast henni - að fá fjarlægð á hana, öðlast einhvers konar yfirsýn í óreiðukenndri veröld. Með fyrrí tíma skilningi var litið á tilveruna sem línulega framvindu atburða. Sá skilningur hefur í nútímanum vikið fyrir hugmyndinni um rýmið sem net tengsla. Okkar tími er öld rýmisins og tengsla sem ganga þvert á tíma og tækní.¹⁷

Teikningar John Baines frá Íslandi eru fengnar að láni hjá Landsbókasafni Íslands, en teikningar hans frá Færeyjum frá Landsbókasafni Færeyja. Myndir Per Kirkebys eru fengnar að láni hjá Galleri Bo Bjerggaard í Kaupmannahöfn og Steinpretti í Færeyjum.

Í samvinnu við Myndlistaskólann í Reykjavík er jafnframt boðið upp á námskeið í tengslum við sýninguna þar sem fjallað verður um sýninguna og þátttakendum leiðbeint um grunnatriði teikningar.

¹⁷ Foucault, Michael: Um önnur rými. Þýð. Benedikt Hjartarson. Ritið (2002)1. tbl. Bls. 132-142.

Drawing

Traversing Time and Technique

The exhibition *Drawing – Traversing Time and Technique* examines drawing as a means of conveying knowledge, thought, and observation- and as a means of expression. The catalyst and departure point of this exhibition were the drawings of Iceland and the Faroe Islands made by John Baine in the summer of 1789. John Baine was the draughtsman for Sir John Stanley's northern-seas expedition which sailed from Leith Docks near Edinburgh, Scotland, in the spring of 1789 and returned to the same port that autumn. This exhibition provides the occasion for a dialogue between the drawings of Baine, an 18th-century mathematician and astronomer, and the drawings of three artists in the 21st century, Anna Guðjónsdóttir, Per Kirkeby, and Þóra Sigurðardóttir. The aim is thus to bring to the fore the timeless qualities intrinsic to drawing, its force, mystery, and tactility.

Drawing

Drawing's trajectory or line through art history winds back and forth in time and space. Drawing appears as an independent medium and also as part of the history of painting, architecture, print-making, science, sculpture, design, and digital technology. Drawing has an unbroken history spanning millennia and offers its own view of human life and culture at different phases. In the first century of the common era Pliny recorded the origin myth of drawing: in Corinth, the daughter of Butades of Sicyon, facing the departure of her beloved and wishing to preserve his image, traced the shadow of his face cast by lamplight on the wall.¹ A century later the Greek Athenagoras saw fit to retailor this myth to the patriarchy and recorded a new version: Drawing was invented when Saurias sketched a horse's outline in the sunlight.²

People have used drawing as a means of expression ever since the times of the great cave paintings found in Europe, Asia, and beyond and dating to 30,000 B.C. These drawings impart symbolism but also sensitive environmental observations and deep attention to their subjects.

¹ Pliny the Elder, *Natural History*, Book XXXV, xlivi. See Deanna Petherbridge, *The Primacy of Drawing: Histories of Theories and Practice*, Yale University Press, New Haven and London 2010. Pp. 16-20.

² Athenagoras, *Presbeia*, Book XXXVII.

The line also traverses each person's lifespan, first as childish drawing and later, as logical thinking emerges and gains sway, as writing. In current Western culture, most people stop drawing at around age 12 and thereby lose the unique means of expression that drawing is. Drawing is available and natural to each person and is an aspect of personal development; a drawing always bears the unique characteristics of the one who drew it, just as handwriting does.

The attention a draughtsperson bestows on his or her subject and the concentration this requires are transmitted to the drawing and are apparent to the viewer via the drawing surface, utensil, and medium and are thus preserved – for however long. Drawing utensils can be diverse: charcoal, lead, pen, brush, needle, pencil, tree branch; the media may be gleaned from various sources: ink, lead, blood, blacking, rust, clay, juice....

Whatever the drawing materials and subject, it is the focus and concentration on the subject, as conveyed in the drawing, that impart influence/information to us as viewers. In this sense it makes no difference in what era the drawing was made. We know that the line was drawn by a human hand and mind, a living person, body, and aptitude that lived and breathed at a given time and was driven – perhaps not always for clear or comprehensible reasons – to draw lines. By drawing lines on a surface, the draughtsperson marks out a position, a stance/state of being, locates him- or herself. In its simplicity, drawing can even convey a kind of trance, a chant, repetition, or drone that approaches what we call in Icelandic “entering the cliff”: the artist has momentarily vanished into the world of mystery and inspiration.

Drawing is a complex phenomenon. It indicates a tangible experience of time and place and yet may invoke the work of draughtspersons in other times and places. It can also invoke the line-drawing that arises in natural and man-made settings – cracks in a concrete wall, crevices in a cliff, frost-killed grass, the arrangements of crystals, lines of current in running water, even tangled electrical wires. Drawings that bubble up from the subconscious or from distance or childhood bear clear reference to universal human experience. So the draughtsperson has countless ways to refer and connect to tangible or imaginary realms without the least dependency on textual references. The singular intimacy conveyed by drawings and sketches is often lost in larger, technically elaborate works. As Pliny noted in the first century A.D., “[certain artists’] unfinished pictures...are more admired than those which they finished, because in them are seen the preliminary drawings left visible, and the artists’ actual thoughts....”³

³ Pliny the Elder, *Natural History*. Transl. H. Rackham, Cambridge, MA, 1999, vol. IX, p. 367.

In the drawings presented here, the focus is on observation of substances, environments, and conditions through the abstract methods entailed in drawing. At the same time the viewer gains unmediated access to the draughtsperson’s thought. A drawing’s lines stem from the mind and hand of the draughtsperson yet are also a response to a state of being, a reflection of the time and place of the drawing – via the draughtsperson’s body and mind. Thus one of the elements connecting the works in this exhibition is a line drawn on paper. But contemporary drawing spans a broad and open field. Digital technology and time-based media open unlimited and inexhaustible possibilities to drawing, the influence of graphic media and advertisement on contemporary drawing/visual art are significant; drawing can now invade the space itself. The expression/enlightenment that drawing affords is open to dialogue, independently of time, place, and technique.

John Baine in Stanley’s Expedition

Sir John Thomas Stanley’s expedition launched from Leith Docks at Edinburgh, Scotland, on May 28, 1789, with the goal of making scientific observations and seeking “Natural and Nautical knowledge”.⁴ John Baine’s role was to attend to scientific observations and draw what came before his eyes.⁵

Six years before the companions launched their expedition to Iceland, Lakagígar had erupted with catastrophic consequences for man and beast. Conditions remained miserable in Iceland.

In mainland Europe 1789 was the momentous year of the French Revolution. Talk of democracy and egalitarianism had spread throughout Europe; Enlightenment ideas had preceded the revolutions of both Europe and America. One of the melting pots of Enlightenment thought was indeed Edinburgh, home of the Scottish Enlightenment.⁶ Scottish philosophers such as Francis Hutcheson, David Hume, and Adam Smith⁷ were contemporaries and colleagues of Sir John Stanley’s father, and Stanley’s Iceland expedition may be viewed as an offshoot of the new radical ideology.⁸ The expedition scientists were all lads in their twenties; their leader was only twenty-two; John Baine, in his thirties, was eldest. This boys’ excursion had an air of rash and youthful enthusiasm. The chosen reading for the voyage to Iceland was Horace Walpole’s serial *The Castle of Otranto*, often called the first gothic novel.

Among the expedition scientists was James Wright, a young man of the gentry and a medical student at Edinburgh. Like Baine, Wright kept a diary of the expedition. On commencing his diary on May 26th, Wright notes his first impressions of John Baine. In a description of the merriment on board that first evening, when at last the ship was

⁴ John T. Stanley, Isaac S. Benners, John Baine, and James Wright, *The Journals of the Stanley Expedition to the Faroe Islands and Iceland in 1789*, ed. John F. West, Tórshavn, 1970, Vol. III, *The Diary of John Baine*. P. 1.

⁵ *Journals of the Stanley Expedition*, Vol. I. P. 1.

⁶ *Journals*, Vol. I, *Introduction and Diary of James Wright*. P. 6.

⁷ Francis Hutcheson 1694 – 1746, David Hume 1711 – 1776, Adam Smith 1723 – 1790.

⁸ *Journals*, Vol. I. P. 6.

fully manned and all the expeditionists arrived, Wright specifically notes that at first meeting Mr. Baine, though rumoured to be moody, seemed socially adept and relaxed.⁹

Baine's diary entries brim with humour, though Baine suffered ill health and found the food strange. The Icelandic weather did not improve matters. For much of the expedition's stay in Iceland, it drizzled and stormed by turns, making rough conditions for a draughtsman working mostly outdoors with ink and feather-light paper.¹⁰ Although the main aim of Baine's drawings for the expedition was scientific, they served no less as a popular introduction to the North: at journey's end artists Edward Dayes and Nicholas Pocock were hired to make oil paintings, watercolours, and also copperplate prints from Baine's and Stanley's drawings. The copperplates were widely distributed and were indeed the only expedition data open to public view, aside from Stanley's articles on Icelandic hot springs for Edinburgh's journals of science.¹¹

In John Baine's diary entries one discerns a certain sense of inferiority toward his fellow expeditionists, many of whom were world travellers, erudite gentlemen educated among the nobility and courtiers of Europe. Baine did not have his companions' background despite the solid education in the sciences, especially mathematics and astronomy, that his work attests to.¹² His drawings clearly suggest a man of passion, a superbly-trained draughtsman, and a keen observer.

"[T]hey will say that since I do not have literary learning I cannot possibly express the things I wish to treat, but they do not grasp that my concerns are better handled through experience rather than bookishness. Though I may not know, like them, how to cite from the authors, I will cite something far more worthy, quoting experience...."¹³

We might imagine the quote above on the lips of John Baine – or even of 21st-century art students. The tension between discourse and tangible reality is familiar.

Baine's drawings are from the Age of Enlightenment, the point at which the discourse of modern science and research shifted toward what we know today. The tendency to objectify reality by defining it as an object for the "knowing self" gained ascendancy, making discourse the key to understanding.¹⁴ In our culture, language grants us access to knowledge. The reading and writing of texts is fundamental to our entire system of education. Although a new understanding of the importance of applied and creative approaches seems to be emerging, evidently it is still language that governs all our space,

⁹ Journals, Vol. I, p. 2.

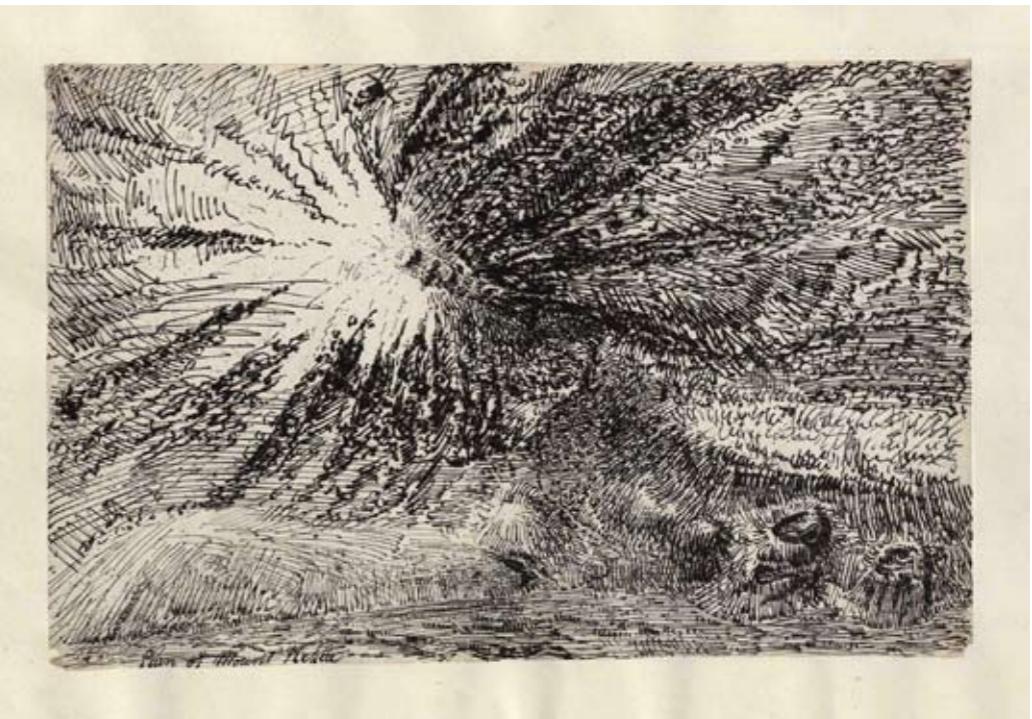
¹⁰ Journals, Vol. I, pp. 70, 124.

¹¹ Sumarliði R. Ísleifsson, Ísland framandi land, Reykjavík, Mál & Menning, 1996. Bls. 119.

¹² Journals, Vol. I, p. 9.

¹³ Leonardo on Painting: An Anthology of Writings by Leonardo da Vinci; With a Selection of Documents Relating to his Career as an Artist, ed. Martin Kemp, selected and translated by Martin Kemp and Margaret Walker. P. 9.

¹⁴ See Georg Henrik Wright, "The Myth of Progress," in The Tree of Knowledge and Other Essays, Vol. 11, The Philosophy of History and Culture, Brill 1993.

John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning er í eigu Landsbókasafns Íslands. Skráð á teikninguna: „Plan of Mt. Hekla.“ Teikningin er unnnin út frá mælingum sem Baine gerði á svæðinu umhverfis fjallid. Stærð: 24,5 sm x 39 sm.

John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. Caption: "Plan of Mt. Hekla". The drawing is based on a survey Baine made of the area surrounding Mt. Hekla. Dimensions: 24.5 cm x 39 cm.

shapes our thought, shapes us as people. Drawing, in turn, is a medium that carries both emotion and knowledge, a kind of enlightenment that may defy conventional categories and does not need to meet requirements for either logical progression or temporal sequence. Drawing can offer an alternative enlightenment. It is this kind of enlightenment that this exhibition offers. Thus it invites discussion on the meaning of the concept 'enlightenment'.¹⁵ Parallel to, or paramount in, this discussion, is a conversation between the works themselves – and between artist and viewer. The drawing of any age unfolds a variety of dialogues and an "enlightenment" of a sort less familiar to us. Drawing can spark new associations in the viewer's mind, break up accustomed patterns, and clear the way for new understandings of problems that have proved difficult to solve by other means.

¹⁵ See Michel Foucault, "What is Enlightenment?" in Rabinow, ed., The Foucault Reader, New York, Pantheon, 1984. Pp. 32-50.

The Exhibition

The works in *Drawing – Traversing Time and Technique* all examine, in one way or another, the subject of contact with open countryside, land, minerals and soils, with earth.

They treat diverse subjects including palpable substances, history, geology, technology, surveying, ceramics, location, and personal experience. They present us with a reading of material.

To read material. Land, earth, glacier, geological strata, wood, the body. The material is the draughtsperson's source. The substance, form, space, and texture of the environment move the artist, engage thought and emotion. Drawings not only manifest what is looked at, a natural or man-made environment, but unfold for the viewer a vision of a moment, a place or situation. The drawn line courses forth, pulses with passion and concentration, and leaves tracks on the paper or other surface drawn on.

John Baine's drawings are distinct from the Iceland-voyage drawings of previous centuries.¹⁶ They evidence Baine being a mathematician and astronomer, using the latest techniques to calculate and render ground plans, to map out or section areas. Yet Baine took his work far beyond what was customary in expeditions to exotic places, beyond documenting sources and making preliminary sketches for professional artists. With passion and empathy, Baine lingered over his work, rendering large and precisely-detailed drawings.

These drawings display an interest in the subject for its own sake, its light, space, and geology. They withstand the test of time as the autonomous works of an artist who, without literary allusions, plunges unreservedly into his material. Baine's drawings strongly evoke modernity in their expressive but analytical, observational, and reportative qualities. Particularly in his large and fully-rendered drawings of open countryside, in which highly expressive applications of the pen reveal his enthusiasm for his subject, we see Baine far exceeding the scope of his task. These works manifest Baine's experience of moment and place and the strong connection he achieves with his surroundings, enabling us to join him there.

Danish artist Per Kirkeby has much in common with Baine, though two centuries separate them. Kirkeby, like Baine, is a trained scientist, in the field of geology. He too has made scientific expeditions to exotic places; exotic environments have ignited his creative powers and altered the path of his life. Per Kirkeby's landscape/geoscape drawings made on hikes in Iceland, Greenland, and the Faroe Islands are rendered on copper or zinc plate and later printed on paper in a graphic workshop. They have the properties of drawing but also show the material resistance of copper to the scratching needle. As a young man Kirkeby went on many geological expeditions to Greenland. His impressions of Greenland have had far-reaching influence on him; ever since, the environment and

undisturbed expanses of the North have been an inexhaustible source of new work for him. Kirkeby's works in this exhibition were made on the trail, scratched in copper, realized *in situ*; such drawings are also sketches, later to become the artist's source for larger graphic works, paintings, and sculpture.

Anna Guðjónsdóttir has long resided in Germany. Her drawings convey a sparkling intimacy through plays of fine brush-lines that come across as swirling streams. Guðjónsdóttir's work often delves into matted roots and grasses, into the sod, evoking distance from home turf, visits home, and the city-dweller's longing for the feel of open country. The need for tactile intimacy with nature and authentic matter emerges in these works as angles on the materials used, the canvas, ground, pigments, the brush. Drawers full of home turf, moss, and rocks are the source and inspiration for large and small-scale pieces, installations and projects in other places.

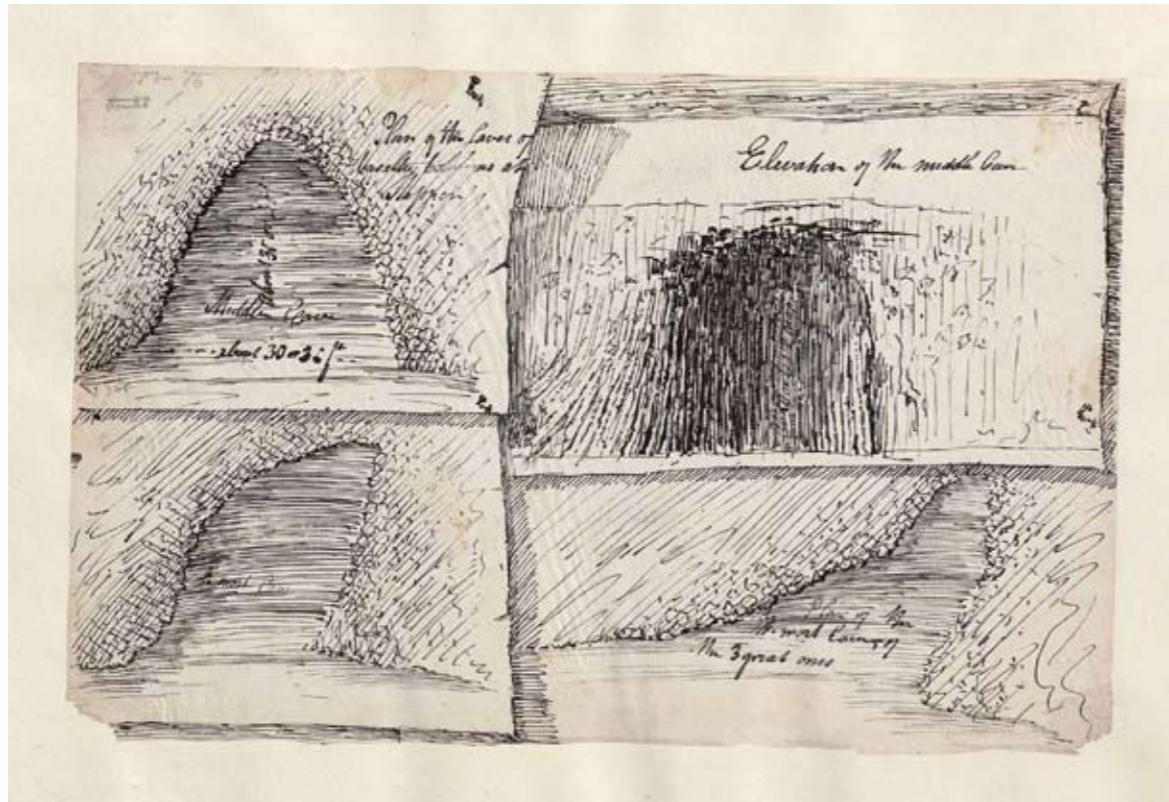
Thóra Sigurðardóttir's graphic works trace the path of minerals that have been transformed by being used as glazes on fired clay-cobalt, kaolin, iron, copper. The rub of a pencil on paper spread flat on a floor or bare ground materializes the contact. The play of a pencil line following the lay of minerals is photographed in such a way as to create serendipitous landscapes, maps, roadbeds. The source of these works is the immediate environment, the commonplace traces and marks of time on materials close at hand: creases in skin, cracks in a wall, sprouting twigs. The drawing utensil in its traverse links things that are seemingly unrelated or incongruous in nature.

In Enlightenment times drawing was science's means of recording phenomena; photography emerged only in the nineteenth century. Clearly, drawing as an approach and the observation it entails involve premises distinct from those of photography. Drawing thus remains an important medium, still employed today in art, science, technology, and design despite the widespread use of digital technology. Drawing-pencil and paper – is an important tool for examining and connecting with existence – for gaining distance from it, achieving some kind of overview of a seemingly chaotic world. The eyes of the past viewed existence as a linear unfolding of events. In modernity that understanding has yielded to the notion of space as a web of connections. Our day is the space age, the age of connections that traverse time and technique.¹⁷

John Baine's drawings of Iceland appear here on loan from the National and University Library of Iceland; his drawings from the Faroes are courtesy of the National Library of the Faroe Islands. Per Kirkeby's works appear courtesy of Galleri Bo Bjerggaard, Copenhagen, and of Steinprent, Tórshavn, the Faroe Islands. A workshop in collaboration with the Reykjavík School of Visual Art will be offered in conjunction with this exhibition. The exhibition will be discussed and participants will receive instruction in the fundamentals of drawing.

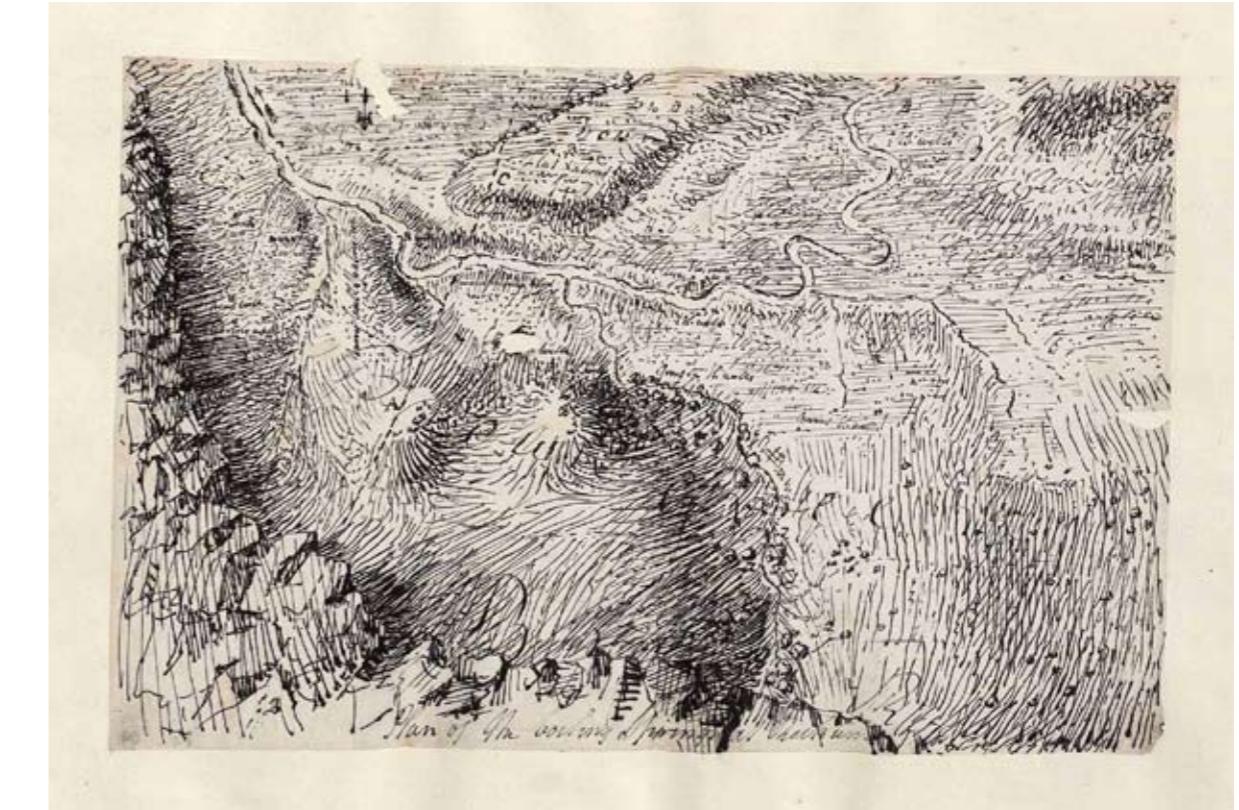
¹⁶ Sumarliði R. Ísleifsson, Ísland framandi land, Reykjavík, Mál og Menning, 1996. Pp. 114-115.

¹⁷ Cf. Michel Foucault, "Of Other Spaces" ("Des Espaces Autres"), 1967, see <http://foucault.info>

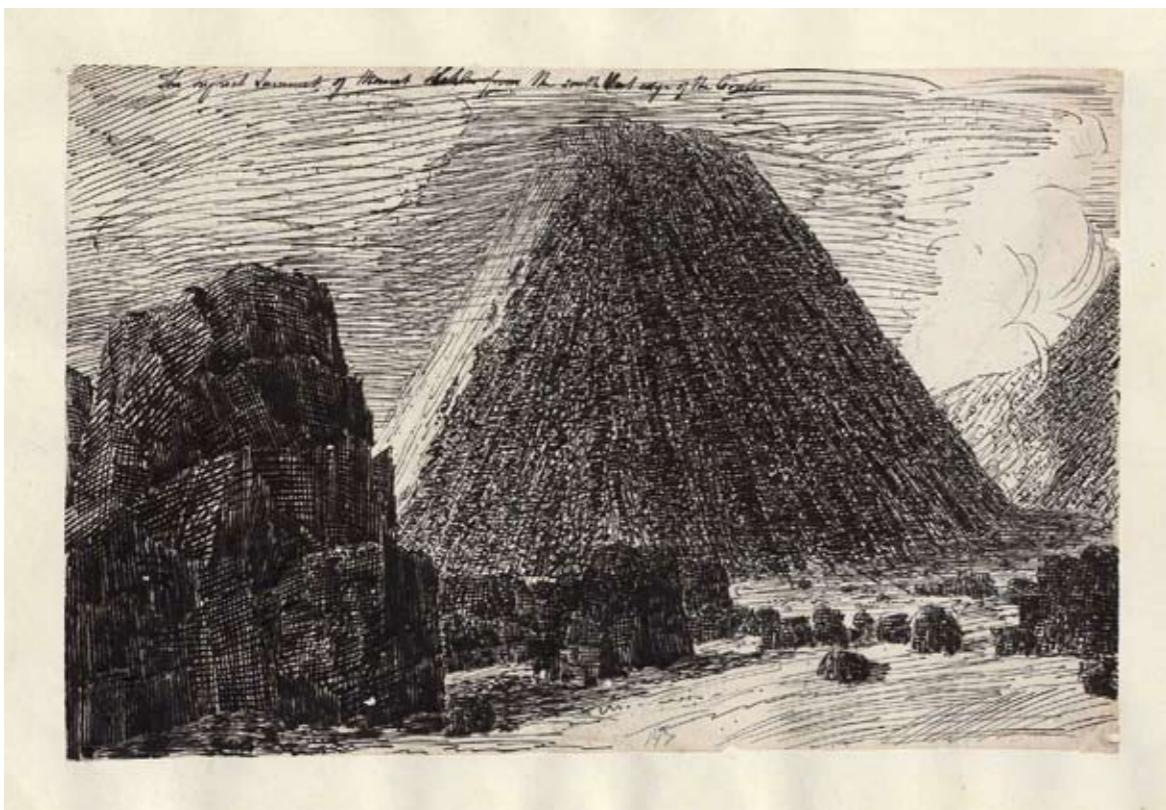
John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning í eigu Landsbókasafns Íslands. Fjórar skýringarteikningar á sama blaði, 3 planteikningar og ein sniðteikning. Teiknarinn hefur skráð á teikninguna neðst til hægri: „Plan of the Westmost Cave of the 3 great ones.“ Stærð: 24 sm x 38,8 sm.

John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. Four studies on one sheet, 3 plans and one section. At the lower right the draughtsman notes, "Plan of the Westmost Cave of the 3 great ones." Dimensions: 24 cm x 38.8 cm.

John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning er í eigu Landsbókasafns Íslands. Planteikning af hverasvæðinu við Reyki út frá þeim mælingum sem teiknarinn hefur gert. Á teikningunni má sjá hvernig teiknarinn fellir letur inn í teikninguna þar sem koma fram hæðarmælingar hans og aðrar upplýsingar um svæðið „roaring wells“ - „hot wells“ - „Great hot wells“ - „sulphur“ - auk bókstafa, sem vísa til upplýsinga sem skráðar hafa verið annar staðar. Ofarlega lengst til vinstri í teikningunni má greina ör lítt ferning og skrifað „our tent“. Stærð: 24.5 sm x 38.5 sm.

John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. A plan of the hot springs at Reykir, based on the draughtsman's prior survey. The drawing displays the draughtsman's annotations on elevation and other site information - "roaring wells", "hot wells", "Great hot wells", "sulphur" - as well as lettered references to information recorded elsewhere. In the upper far left a tiny rectangle is visible, captioned "our tent". Dimensions: 24.5 cm x 38.5 cm.

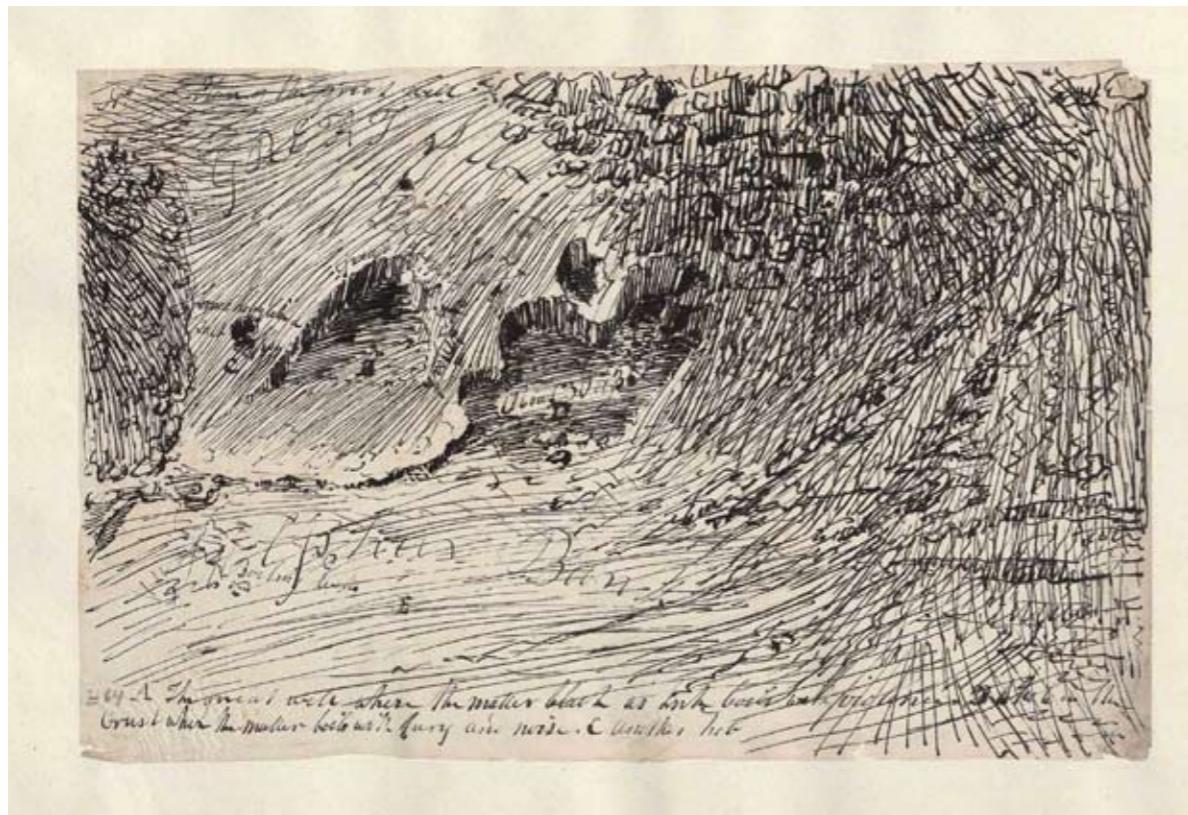
John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning er í eigu Landsbókasafns Íslands. Teiknarinn skráir efst á teikninguna: „The highest Summit of Mount Hekla from the South West edge of the Crater“. Stærð: 24,5 sm x 38,5 sm.

John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. Uppermost on the drawing the draughtsman notes: "The highest Summit of Mount Hekla from the South West edge of the Crater". Dimensions: 24.5 cm x 38.5 cm.

John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning í eigu Landsbókasafns Íslands. Stemning unnin með bleki og pennastöng á þunna teiknipappír. Teiknarinn hefur leikið sér með vatn og einhverskonar litarefnii og leyst teikninguna upp að hluta (áhrif rigningardags?) - teiknar síðan aftur yfir að vatnið hafði þornad. Stærð: 24,5 sm x 38,5 sm.

John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. A mood piece rendered with ink and pen shaft on lightweight sketch paper. The draughtsman has toyed with water and some form of pigment and washed over part of the drawing (the influence of a rainy day?). He then redraws when the water has dried. Dimensions: 24.5 cm x 38.5 cm.

John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning í eigu Landsbókasafns Íslands. John Baine teiknar planteikningu af hverasvædi með fjölbreyttri og ástrikðufullri pennabeitingu og fellir inn í teikninguna bókstafi og orð til frekari upplýsingar um aðstæður: „Sulphur banks“ - „boiling wells“ - „A-the great well where the matter black as ink boils with violence ...D in the crust where the matter boils with fury and noise...“ Stærð: 24,5 sm x 38,5 sm.

John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. With varied and fervent pen strokes Baine draws a plan of hotsprings, inserting letters and words to elucidate site conditions: "Sulphur banks", "boiling wells", "A - the great well where the matter black as ink boils with violence", "D - in the crust where the matter boils with fury and noise..." Dimensions: 24.5 cm x 38.5 cm.

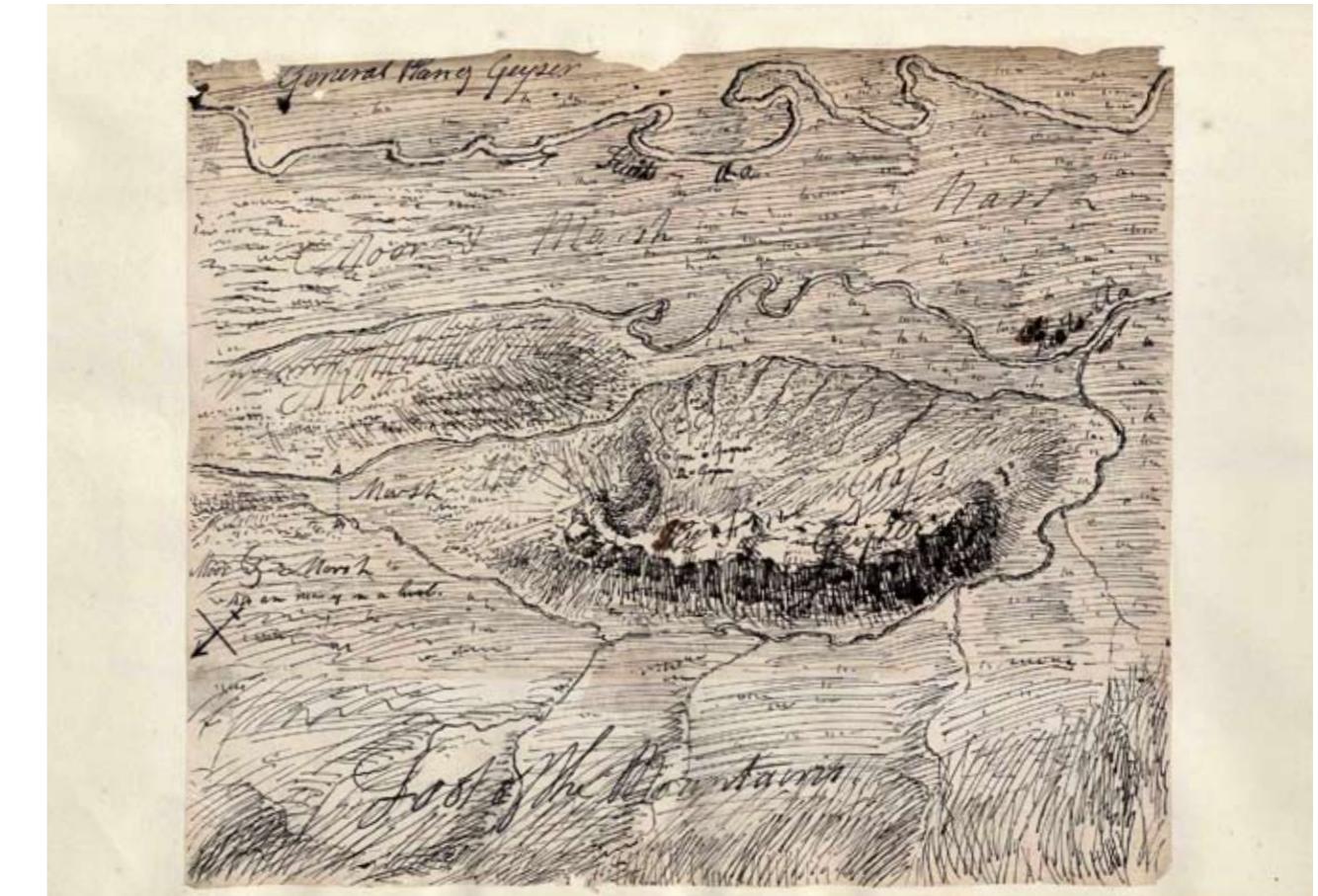
John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning í eigu Landsbókasafns Íslands. Pennateikning lögð vatri og litarefnum sem sýnir hverasvæði í Krisuvík. Með bokstöfum og skrift inni á teikningunni visar teiknarinn í staðsetningar á planteikningu af sama svæði. Stærð: 24,5 sm x 38,5 sm.

John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. Pen drawing with colour washes, depicting the hot springs at Krisuvík. The draughtsman's letters and captions indicate locations on a plan drawing of the same site. Dimensions: 24.5 cm x 38.5 cm.

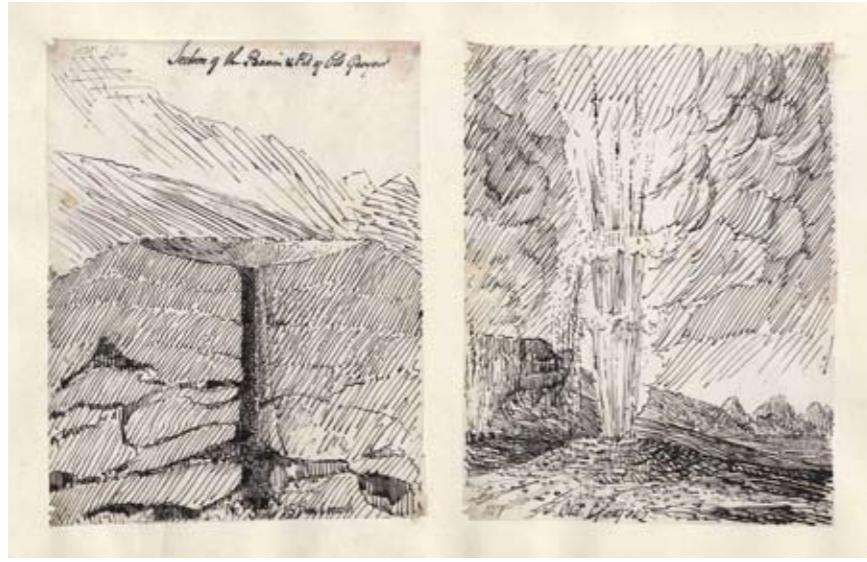
John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning í eigu Landsbókasafns Íslands. Stærð: 24,5 sm x 38,5 sm.

John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. Dimensions: 24.5 cm x 38.5 cm.

John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning er í eigu Landsbókasafns Íslands. Planteikning unnin út frá mælingum teiknarans. Teikningin sýnir með ákaflega fjölbreytilegri pennabeitingu eiginleika þess svæðis sem til athugunar er auk þess að hann fellir inn í hana bókstafi sem vísa til frekari upplýsinga í annarri teikningu og orð s.s. „marsh“ og „moor“ „geyser“. Stærð: 24,5 sm x 38,5 sm.

John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. Plan based on the draughtsman's surveyal. The drawing depicts, with remarkably varied pen strokes, characteristics of the area under study, supplemented by letters referring to further information in a different drawing and by words such as "marsh", "moor", and "geyser". Dimensions 38.5 cm x 31.5 cm.

John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning í eigu Landsbókasafns Íslands. (t.v.) Stærð: 24,3 sm x 19 sm (t.v.) og 24 sm x 19 sm (t.h.)
John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. Dimensions: 24.3 cm x 19 cm and (right) 24 cm x 19 cm.

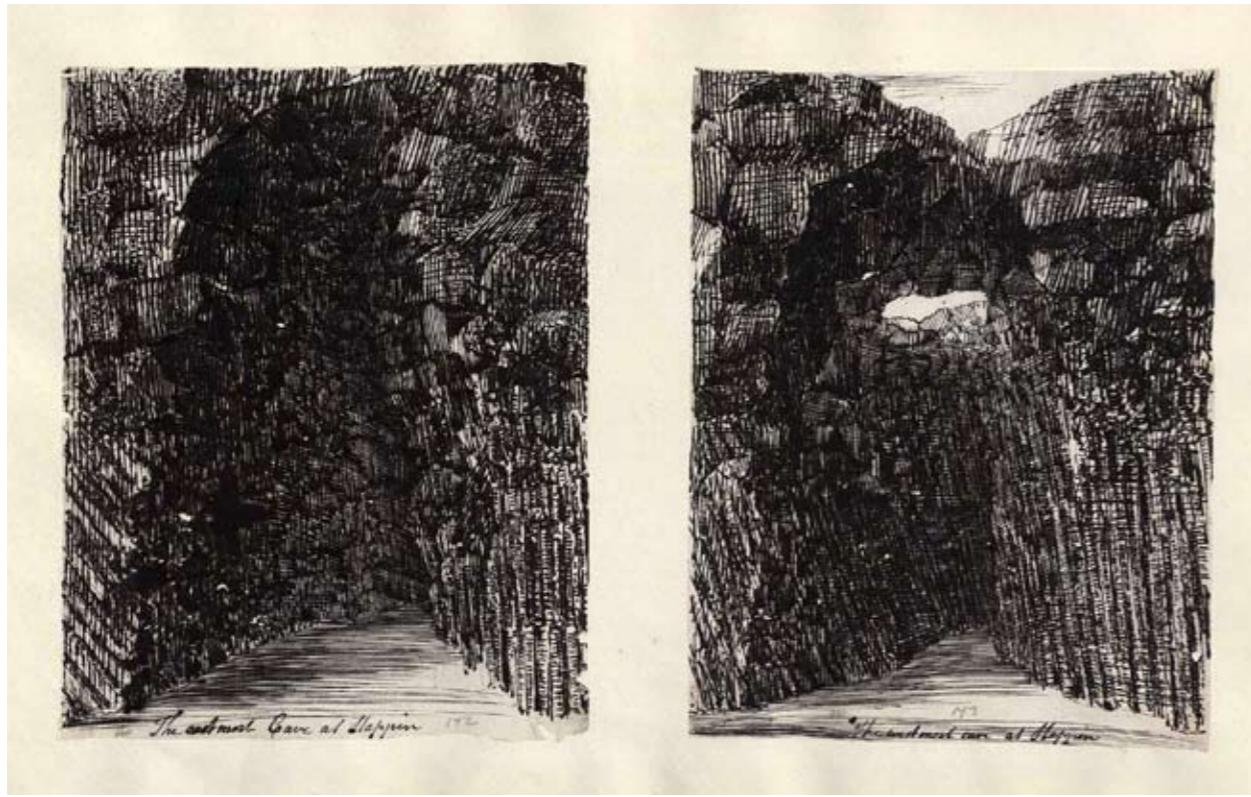
John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning í eigu Landsbókasafns Íslands. Plan- og sníteikningar af stórum hver, Reykjum. M.a. skráð inn á teikningu: „Diam. of the well about 6 feet“ Stærð: 24,8 sm x 38 sm.
John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. Plan and section drawings of a large hot spring at Reykir. Annotations include: "Diam. of the well about 6 feet". Dimensions: 24.8 cm x 38 cm.

John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning í eigu Landsbókasafns Íslands. Panoramateikning af hverasvæði. Stærð: 24 sm x 77,5 sm.
John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. A panorama of hot springs. Dimensions: 24 cm x 77.5 cm.

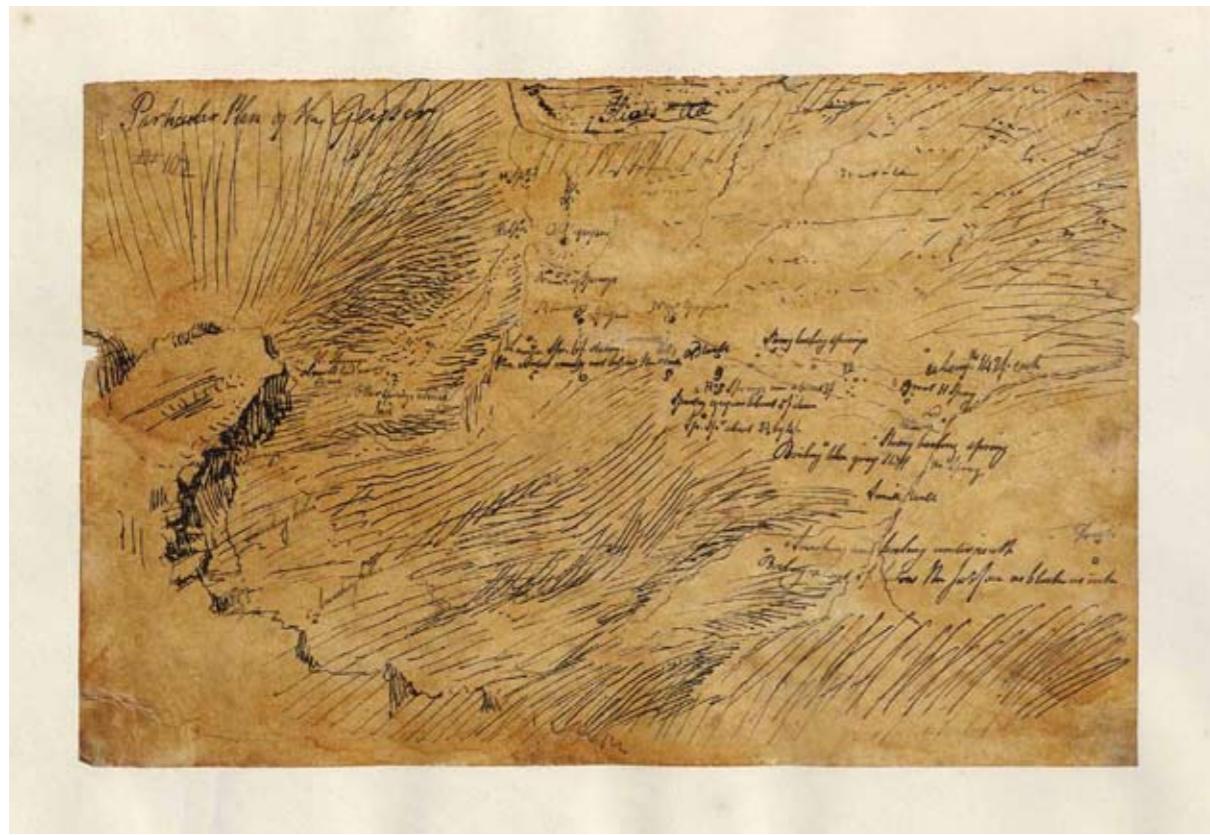
John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning í eigu Landsbókasafns Íslands. Skrifatinn á teikningarnar: „View of the mountain on our right between Reykjavig and Reikum from a (rising?) ground about meter N of it. A. A number of mounts and volcanic ashes of a dark brown and black colour.“ „View of the same mountain from our tents where I measured its alt[itude]. A - B the front of a stream of lava that had run from the opposite mountains on the left...“ Stærð: 24 sm x 38,5 sm.
John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. Captions: "View of the mountain on our right between Reykjavig and Reikum from a (rising?) ground about meter N of it. A. A number of mounts and volcanic ashes of a dark brown and black colour." "View of the same mountain from our tents where I measured its alt[itude]. A - B the front of a stream of lava that had run from the opposite mountains on the left..." Dimensions: 24 cm x 38.5 cm.

John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning í eigu Landsbókasafns Íslands. Stærð: 19 sm x 24 sm (t.v.) og 19 sm x 23,5 sm (t.h.).
John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. Dimensions: (left) 19 cm x 24 cm, (right) 19 cm x 23.5 cm.

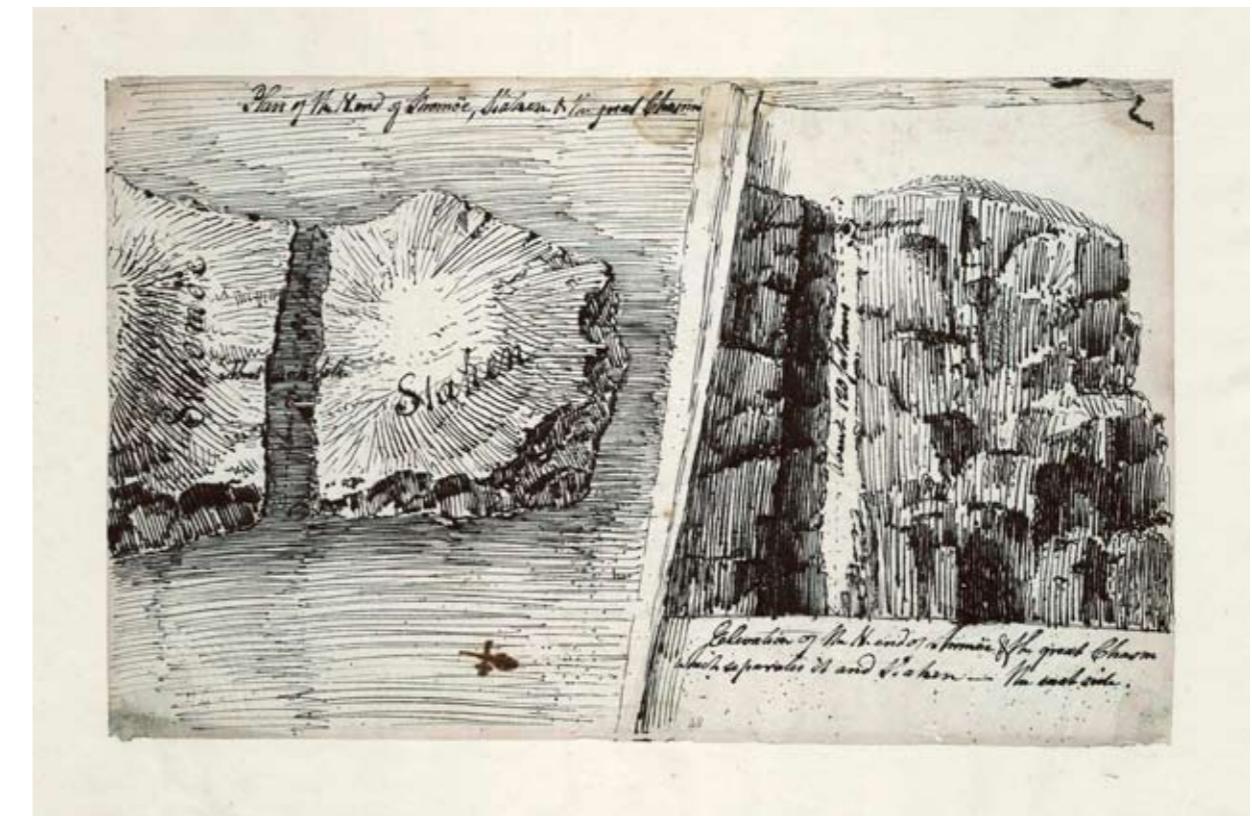

John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning í eigu Landsbókasafns Íslands. Stærð: 24,4 sm x 38 sm.
John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. Dimensions: 24.4 cm x 38 cm.

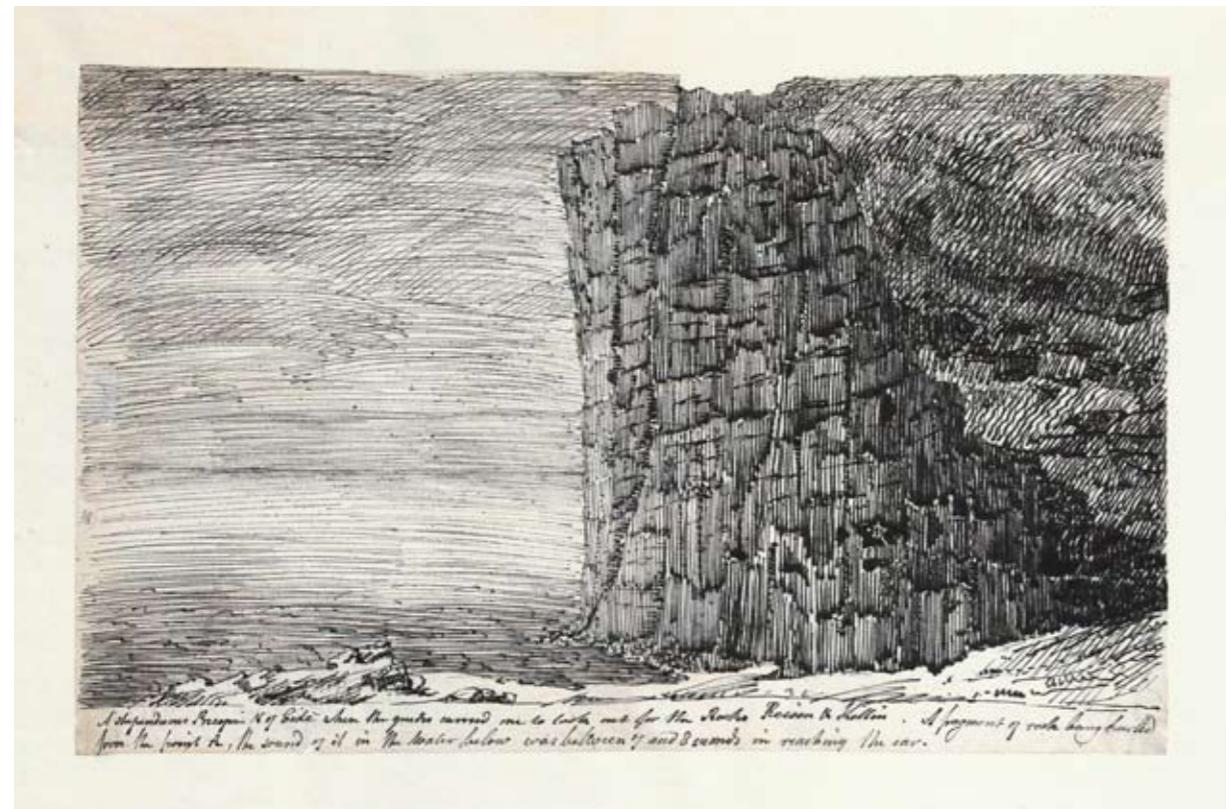
John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning í eigu Landsbókasafns Íslands. Teiknarinn fellir bökstaflegar upplýsingar inn í teikninguna s.s.: „Smoking holes“ - „boiling blue-grey stuff“ - „Roaring geyser“. Stærð: 24,5 sm x 38,5 sm.

John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. The draughtsman inserts factual descriptions: "Smoking holes", "boiling blue-grey stuff", "Roaring geyser". Dimensions: 24.5 cm x 38.5 cm.

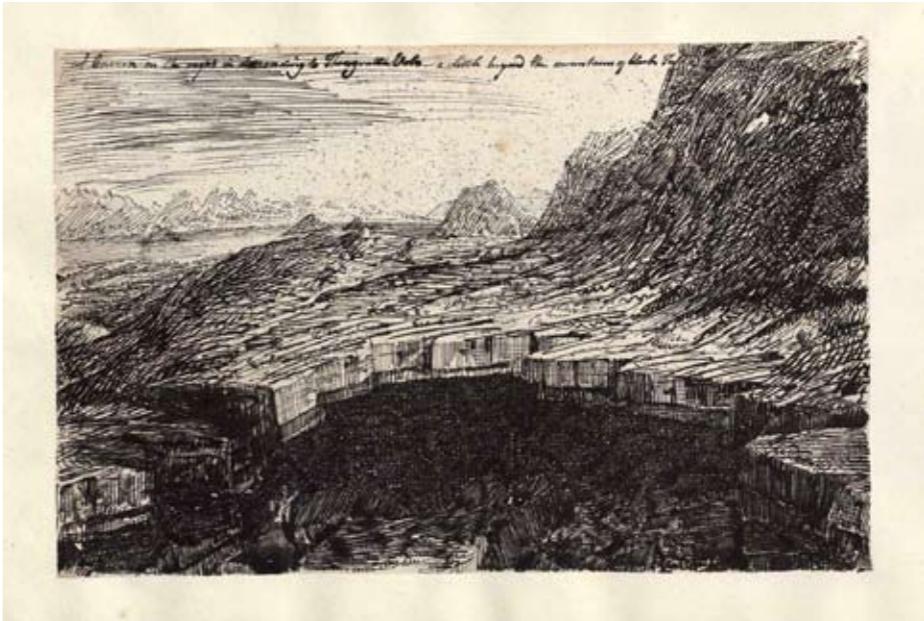
John Baine. Úr leiðangri Stanleys til Íslands. Teikning frá Færeyjum: „Plan of the N. End of Stromoe...“ Frumteikning í eigu Landsbókasafns Færeyja, Pórshöfn. Stærð: 24 sm x 39 sm.

John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From the Faroe Islands: "Plan of the N. End of Stromoe..." From an original in the collection of the National Library of the Faroe Islands, Tórshavn. Dimensions: 24 cm x 39 cm.

John Baine. Úr leiðangri Stanleys til Íslands. Teikning frá Færeyjum: „...a fragment of rock from the point A, the sound of it in the water below was between 7 and 8 seconds in reaching the ear.“ Frumteikning í eigu Landsbókasafns Færeyja, Pórshöfn. Stærð: 24,5 sm x 38,5 sm.

John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From the Faroe Islands: „...a fragment of rock from the point A, the sound of it in the water below was between 7 and 8 seconds in reaching the ear.“ From an original in the collection of the National Library of the Faroe Islands, Tórshavn. Dimensions: 24.5 cm x 38.5 cm.

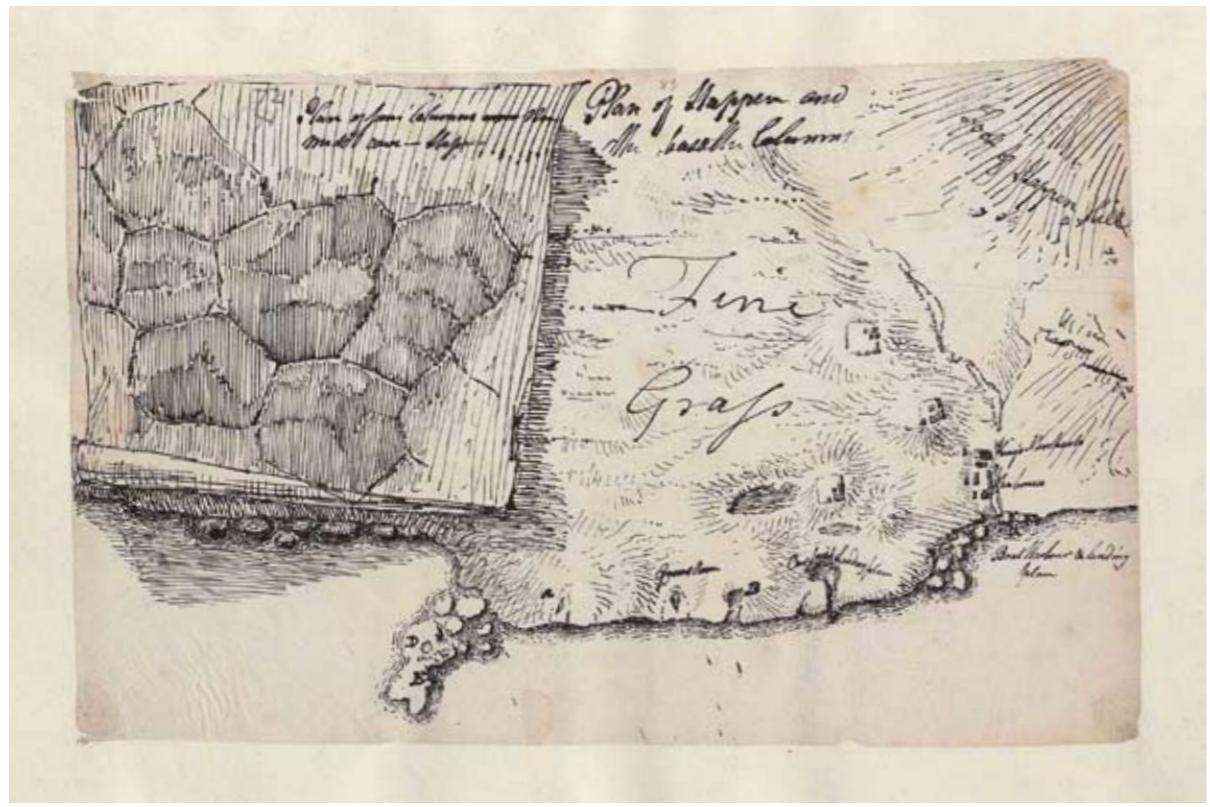
John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning í eigu Landsbókasafns Íslands. Stærð: 24,5 sm x 38 sm.

John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. Dimensions: 24.5 cm x 38 cm.

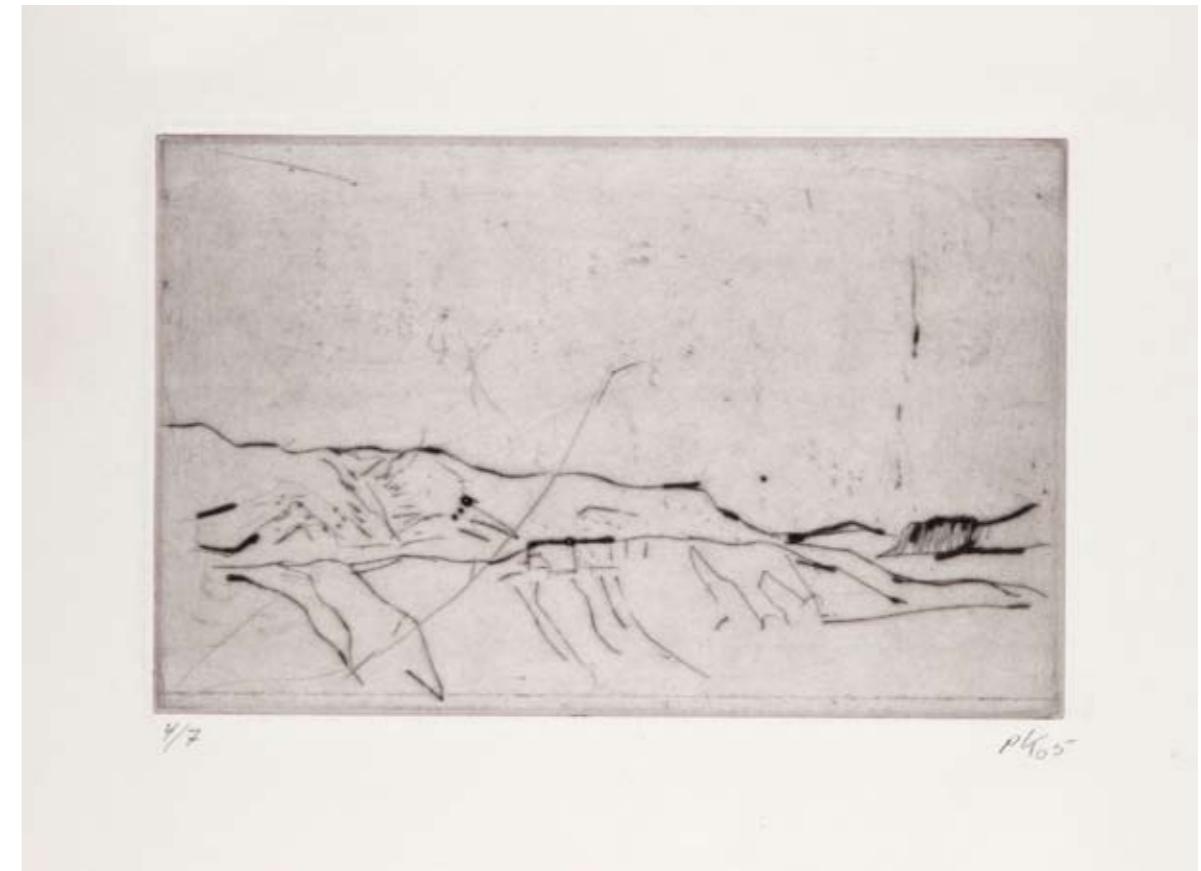

John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789. Frumteikning í eigu Landsbókasafns Íslands. Stærð: 24 sm x 39 sm.

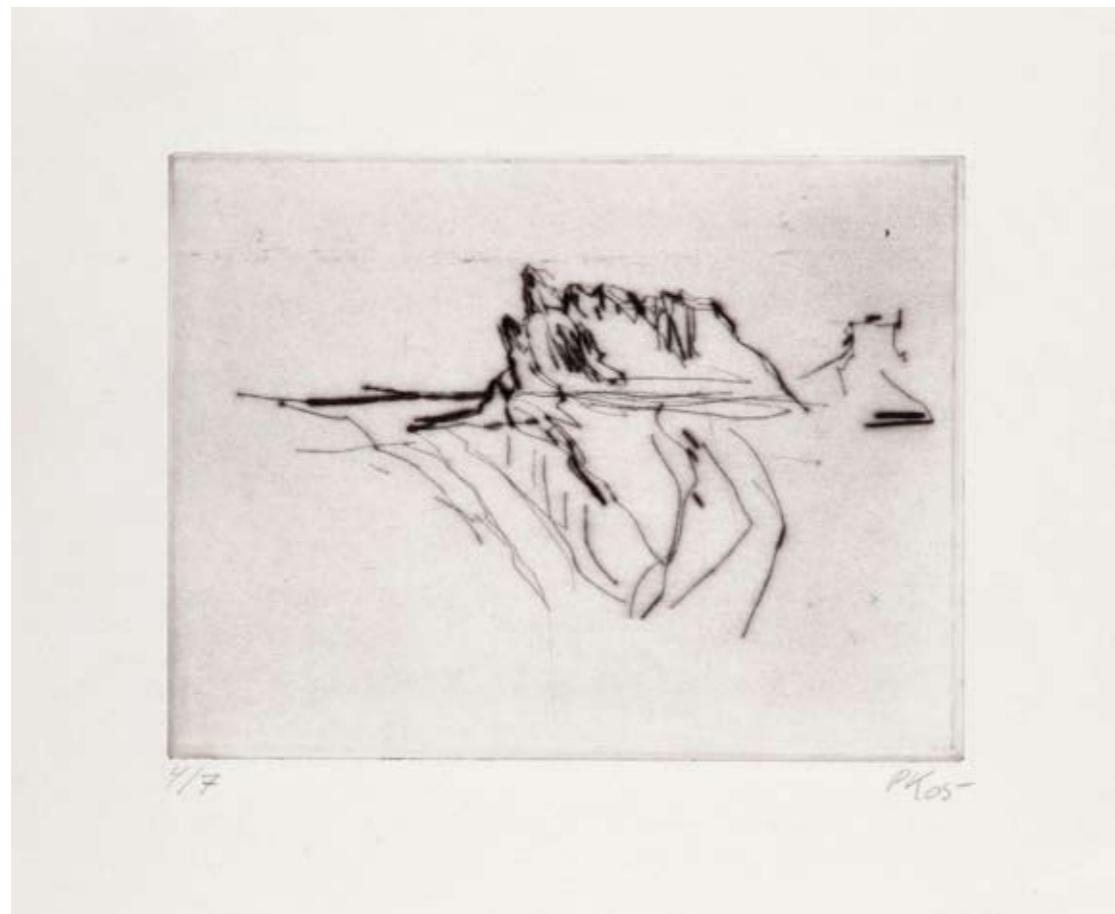
John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an original in the National and University Library of Iceland. Dimensions: 24 cm x 39 cm.

John Baine. Teikning úr leiðangri Stanleys til Íslands sumarið 1789.
Frumteikning í eigu Landsbókasafns Íslands. Planteikning af Stapa, inn á þá
grunnteikningu er innfelld teikning af stuðlabergsmyndunum. Stærð: 24 sm x 39 sm.
John Baine. Drawing from Stanley's expedition to Iceland, summer 1789. From an
original in the National and University Library of Iceland. A plan of Stapi,
with an inserted drawing of basalt columns. Dimensions: 24 cm x 39 cm.

Per Kirkeby. Úr verkinu Ísland 2005. Stærð: 32 sm x 35 sm. Þurrnál. Prentað á Schäfer
Grafisk Værksted, Kaupmannahöfn. Í eigu Galleri Bo Bjerggaard, Kaupmannahöfn.
Per Kirkeby. From his work *Iceland*, 2005. Dimensions: 32 cm x 35 cm. Drypoint.
Printed at the Schaefer Graphic Workshop, Copenhagen. Galleri Bo Bjerggaard, Copenhagen.

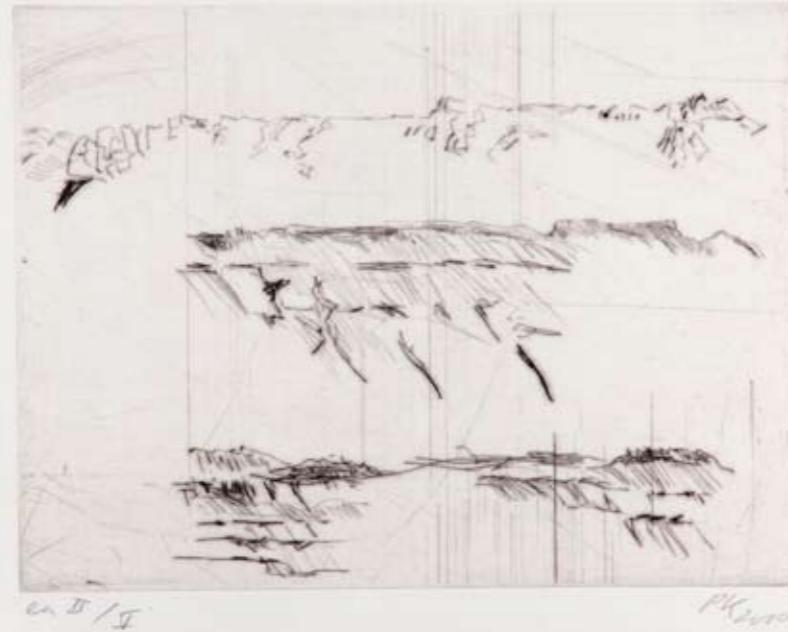
Per Kirkeby. Úr verkinu *Ísland* 2005. Stærð: 32 sm x 35 sm. Þurrnál. Prentað á Schäfer Grafisk Værksted, Kaupmannahöfn. Í eigu Galleri Bo Bjerggaard, Kaupmannahöfn.

Per Kirkeby. From his work *Iceland*, 2005. Dimensions: 32 cm x 35 cm. Drypoint. Printed at the Schaefer Graphic Workshop, Copenhagen. Galleri Bo Bjerggaard, Copenhagen.

Per Kirkeby. Úr verkinu *Ísland* 2005. Stærð: 32 sm x 35 sm. Þurrnál. Prentað á Schäfer Grafisk Værksted, Kaupmannahöfn. Í eigu Galleri Bo Bjerggaard, Kaupmannahöfn.

Per Kirkeby. From his work *Iceland*, 2005. Dimensions: 32 cm x 35 cm. Drypoint. Printed at the Schaefer Graphic Workshop, Copenhagen. Galleri Bo Bjerggaard, Copenhagen.

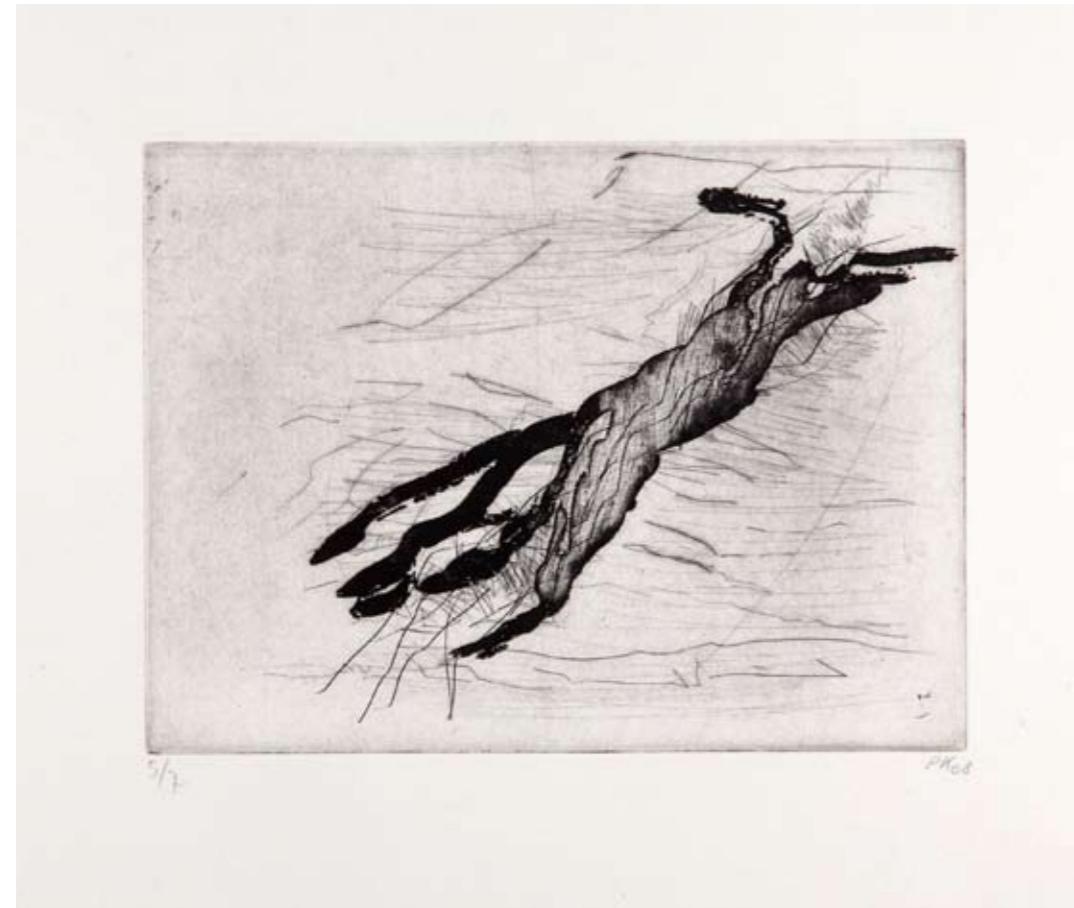
Per Kirkeby. Úr verkinu Føreyjar 2000. Stærð: 27 sm x 31,5 sm. Purnnál.
Prentað í Steinprint, Þórshöfn, Føreyjar. Í eigu Steinprint.

Per Kirkeby. From his work *Faroe Islands*, 2000. Dimensions 27 cm x 31.5 cm. Drypoint.
Printed at the Steinprint Workshop and Gallery, Tórshavn. Steinprint Gallery, Tórshavn.

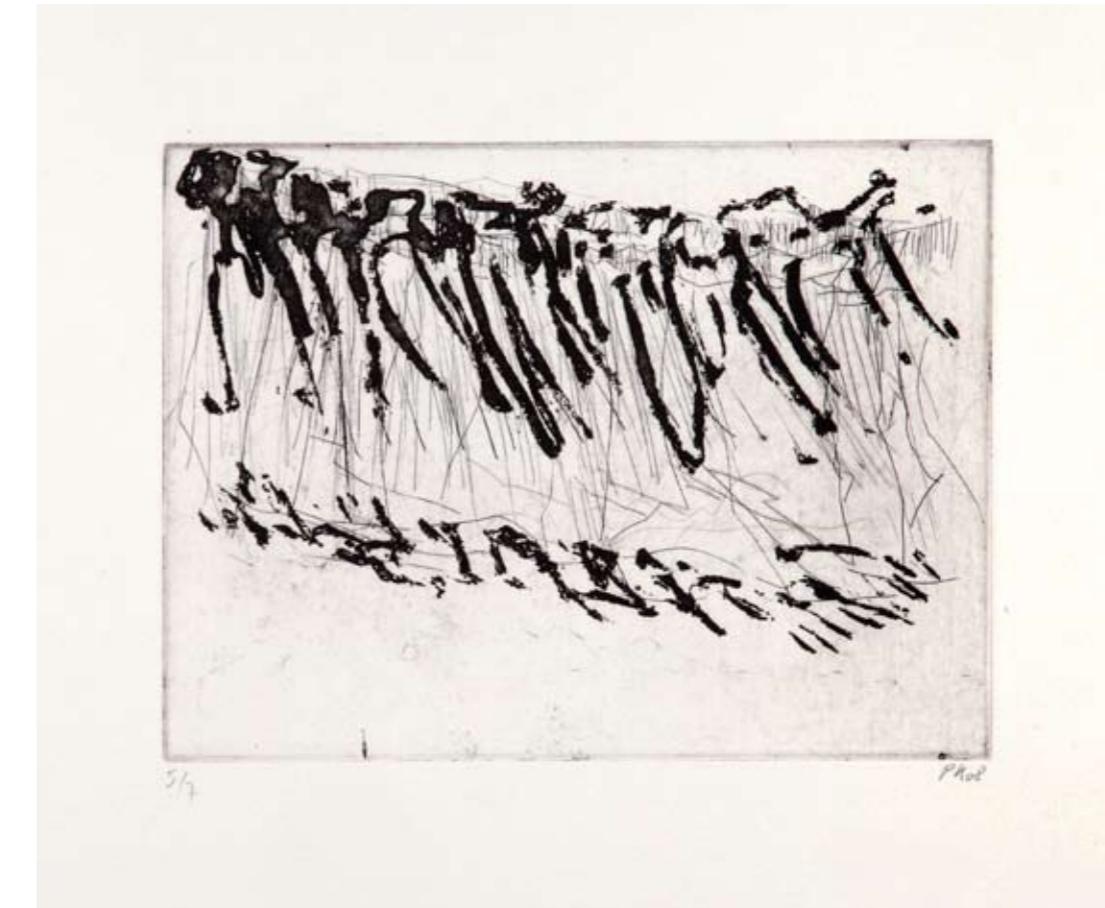
Per Kirkeby. Úr verkinu Føreyjar 2000. Stærð: 27 sm x 31,5 sm. Purnnál.
Prentað í Steinprint, Þórshöfn, Føreyjar. Í eigu Steinprint.

Per Kirkeby. From his work *Faroe Islands*, 2000. Dimensions 27 cm x 31.5 cm. Drypoint.
Printed at the Steinprint Workshop and Gallery, Tórshavn. Steinprint Gallery, Tórshavn.

Per Kirkeby. *Án titils* (Melrakkasléttu) 2008. Stærð: 35 sm x 39 sm. Purnál og æting. Prentað á Schäfer Grafisk Værksted, Kaupmannahöfn. Í eigu Galleri Bo Bjerggaard, Kaupmannahöfn.

Per Kirkeby. *Untitled* (Melrakkasléttu), 2008. Dimensions 35 cm x 39 cm. Drypoint and etching. Printed at the Schaefer Graphic Workshop, Copenhagen. Galleri Bo Bjerggaard, Copenhagen.

Per Kirkeby. *Án titils* (Melrakkasléttu) 2008. Stærð: 35 sm x 39 sm. Purnál og æting. Prentað á Schäfer Grafisk Værksted, Kaupmannahöfn. Í eigu Galleri Bo Bjerggaard, Kaupmannahöfn.

Per Kirkeby. *Untitled* (Melrakkasléttu), 2008. Dimensions 35 cm x 39 cm. Drypoint and etching. Printed at the Schaefer Graphic Workshop, Copenhagen. Galleri Bo Bjerggaard, Copenhagen.

Per Kirkeby. Úr verkinu *Ísland* 2005. Stærð: 32 sm x 35 sm. Purrnál. Prentað á Schäfer Grafisk Værksted, Kaupmannahöfn. Í eigu Galleri Bo Bjerggaard, Kaupmannahöfn.
Per Kirkeby. From his work *Iceland*, 2005. Dimensions: 32 cm x 35 cm. Drypoint. Printed at the Schaefer Graphic Workshop, Copenhagen. Galleri Bo Bjerggaard, Copenhagen.

Þóra Sigurðardóttir. Úr verkinu *Vegir efnisins* 2011. Stærð: 80 sm x 108 sm. Photogravure. Eigið þrykk, þrykt á Statens Værksteder for Kunst, Kaupmannahöfn. Í eigu listamannsins.
Þóra Sigurðardóttir. From her work *The Paths of Matter*, 2011. Dimensions: 80 cm x 108 cm. Photogravure. Original print, printed at the Danish Art Workshop in Copenhagen. From the artist's collection.

Þóra Sigurðardóttir. Úr verkinu *Vegir efnisins* 2011. Stærð: 80 sm x 108 sm. Photogravure.
Eigið þrykk, þrykkt á Statens Værksteder for Kunst, Kaupmannahöfn. Í eigu listamannsins.
Thóra Sigurðardóttir. From her work *The Paths of Matter*, 2011. Dimensions: 80 cm x 108 cm.
Photogravure. Original print, printed at the Danish Art Workshop in Copenhagen.
From the artist's collection.

Þóra Sigurðardóttir. Úr verkinu *Vegir efnisins* 2011. Stærð: 80 sm x 108 sm. Photogravure.
Eigið þrykk, þrykkt á Statens Værksteder for Kunst, Kaupmannahöfn. Í eigu listamannsins.
Thóra Sigurðardóttir. From her work *The Paths of Matter*, 2011. Dimensions: 80 cm x 108 cm.
Photogravure. Original print, printed at the Danish Art Workshop in Copenhagen.
From the artist's collection.

Þóra Sigurðardóttir. Úr verkinu *Vegir efnisins* 2011. Stærð: 80 sm x 108 sm. Photogravure. Eigið þrykk, þrykt á Statens Værksteder for Kunst, Kaupmannahöfn. Í eigu listamannsins.

Thóra Sigurðardóttir. From her work *The Paths of Matter*, 2011. Dimensions: 80 cm x 108 cm. Photogravure. Original print, printed at the Danish Art Workshop in Copenhagen. From the artist's collection.

Þóra Sigurðardóttir. Úr verkinu *Vegir efnisins* 2011. Stærð: 80 sm x 108 sm. Photogravure. Eigið þrykk, þrykt á Statens Værksteder for Kunst, Kaupmannahöfn. Í eigu listamannsins.

Thóra Sigurðardóttir. From her work *The Paths of Matter*, 2011. Dimensions: 80 cm x 108 cm. Photogravure. Original print, printed at the Danish Art Workshop in Copenhagen. From the artist's collection.

Póra Sigurðardóttir. Úr verkinu *Vegir efnisins* 2011. Stærð: 40 sm x 55 sm. Purnnál á kopar.
Eigið þrykk, þrykkt á Statens Værksteder for Kunst, Kaupmannahöfn. Í eigu listamannsins.
Thóra Sigurðardóttir. From her work *The Paths of Matter*, 2011. Dimensions: 40 cm x 55 cm.
Drypoint on copper. Original print, printed at the Danish Art Workshop in Copenhagen.
From the artist's collection.

Póra Sigurðardóttir. Úr verkinu *Vegir efnisins* 2011. Stærð: 40 sm x 55 sm. Purnnál á kopar.
Eigið þrykk, þrykkt á Statens Værksteder for Kunst, Kaupmannahöfn. Í eigu listamannsins.
Thóra Sigurðardóttir. From her work *The Paths of Matter*, 2011. Dimensions: 40 cm x 55 cm.
Drypoint on copper. Original print, printed at the Danish Art Workshop in Copenhagen.
From the artist's collection.

Póra Sigurðardóttir. Úr verkinu *Vegir efnisins* 2011. Stærð: 40 sm x 55 sm. Purrnál á kopar.
Eigiló prykkt, prykkt á Statens Værksteder for Kunst, Kaupmannahöfn. Í eigu listamannsins.

Thóra Sigurðardóttir. From her work *The Paths of Matter*, 2011. Dimensions: 40 cm x 55 cm. Drypoint on copper. Original print, printed at the Danish Art Workshop in Copenhagen. From the artist's collection.

Anna Guðjónsdóttir. Án titils, 1998, 36 sm x 28 sm. Olía á pappír. Í eigu listamannsins.

Anna Guðjónsdóttir. Untitled, 1998. Dimensions: 36 cm x 28 cm. Oil on paper. From the artist's collection.

Anna Guðjónsdóttir. *Án titils*, 2010, 50 sm x 40 sm. Olía á striga. Í eigu listamannsins.

Anna Guðjónsdóttir. *Untitled*, 2010. Dimensions: 50 cm x 40 cm. Oil on canvas. From the artist's collection.

Anna Guðjónsdóttir. *Án titils*, 2009, 50 sm x 40 sm. Olía á striga. Í eigu listamannsins.

Anna Guðjónsdóttir. *Untitled*, 2009. Dimensions: 50 cm x 40 cm. Oil on canvas. From the artist's collection.

Anna Guðjónsdóttir. *Án titils*, 1998, 60 sm x 80 sm. Olía á pappír. Í eigu listamannsins.
Anna Guðjónsdóttir. *Untitled*, 1998. Dimensions: 60 cm x 80 cm. Oil on paper. From the artist's collection.

Anna Guðjónsdóttir. *Án titils*, 1998, 60 sm x 80 sm. Olía á pappír. Í eigu listamannsins.
Anna Guðjónsdóttir. *Untitled*, 1998. Dimensions: 60 cm x 80 cm. Oil on paper. From the artist's collection.

Anna Guðjónsdóttir. *Án titils*, 1996, 29,5 sm x 29 sm. Olía og blýantur á pappír. Í eigu listamannsins.
Anna Guðjónsdóttir. *Untitled*, 1996. Dimensions: 29.5 cm x 29 cm. Oil and pencil on paper. From the artist's collection.

Anna Guðjónsdóttir. *Án titils*, 1998, 60 sm x 80 sm. Olía á pappír. Í eigu listamannsins.
Anna Guðjónsdóttir. *Untitled*, 1998. Dimensions: 60 cm x 80 cm. Oil on paper. From the artist's collection.

Anna Guðjónsdóttir. Án titils, 1994, 27 sm x 23,5 sm. Blýantur á pappír. Í eigu listamannsins.

Anna Guðjónsdóttir. Untitled, 1994. Dimensions: 27 cm x 23.5. Pencil on paper. From the artist's collection.

John Baine

f. í Skotlandi um 1755 d. um 1830.

Baine var stærðfræðikennari í Edinborg. Hann hafði einnig pekkingu á stjarnfræði auk þess að vera teiknari. Lítio er vitað um líf hans nema að hann tók þátt í leiðagri Stanleys til Føreyja og Íslands sumarið 1789. Dagbók sem hann hélt í ferðinni er varðveitt. Hlutverk Baines í leiðangri Stanley var vísindalegt. Með aðstoð mælinga og stærðfræðilegra útreikninga teiknaði hann skissur, kort, plón og snið af stöðum og fyribærum í íslenskri náttúru. Teikningar Baines eiga uppruna sinn í vísindalegri nálgun gagnvart viðfangsefninu en sýna jafnframt mikla hæfileika hans á svíði teikningar.

<http://handrit.is/is/manuscript/view/Lbs02-0890>

Born in Scotland ca. 1755, died ca. 1830.

Baine was an instructor of mathematics in Edinburgh. He had also studied astronomy and was a draughtsman. Little is known about his life beyond his participation in Stanley's expedition to the Faroe Islands and Iceland in the summer of 1789. The diary he kept during the expedition was preserved. His role in Stanley's expedition was scientific. Using tools of measurement and mathematical calculation he made sketches, maps, ground plans, and sections of places and phenomena in the Icelandic environment. Baine's drawings are based in a scientific approach to their subjects but also display his great talent as a draughtsman.

<http://handrit.is/is/manuscript/view/Lbs02-0890>

Per Kirkeby

f. í Kaupmannahöfn 1938.

Kirkeby er málari, grafíklistamaður, myndhögvari og rithöfundur. Hann útskrifaðist úr jarðfræðideild Kaupmannahafnarháskóla 1964 og fór í fjölda rannsóknarleiðangra til Grænlands á árunum 1958-1972. Árið 1962 hóf hann nám í Eksperimenterende Kunstscole í Kaupmannahöfn og hélt sína fyrstu einkasýningu tvemur árum síðar en hlaut alþjóðlega viðurkenningu 1977 er hann sýndi í Þýskalandi. Kirkeby er einn pekktasti listamaður Danmerkur og hefur sýnt verk sín víða um heim. Hann býr og starfar í Kaupmannahöfn og Frankfurt. Kirkeby hefur allan sinn feril sótt innblástur á norðurslóðir, eins og þau verk sem hér eru sýnd vitna um.

http://www.terminartors.com/artistprofile/Kirkeby_Per

Born in Copenhagen, 1938.

Per Kirkeby is a painter, graphic artist, sculptor, and author. He earned a degree in geology from the University of Copenhagen in 1964 and from 1958 to 1972 made many research expeditions to Greenland. In 1962 he attended Copenhagen's School of Experimental Art (Eksperimenterende Kunstscole). He held his first solo-artist exhibition two years later and in 1977 won international recognition via a German exhibition. Kirkeby is one of Denmark's best-known artists and has shown his work in many countries. He lives and works in Copenhagen and Frankfurt. Throughout his career, Kirkeby has found inspiration in the far north, as the works displayed here testify.

http://www.terminartors.com/artistprofile/Kirkeby_Per

Póra Sigurðardóttir

f. á Akureyri 1954.

Póra lauk námi úr Myndlista- og handíðaskóla Íslands og framhaldsnámi í Danmörku með áherslu á rými, málverk og prívið form. Meistaránam í hagnýtri menningarmiðlun við Hugvísindadeild Háskóla Íslands 2012. Póra hefur sýnt verk sín hér heima og erlendis, sinnt listkennslu, verkefna- og sýningastjórnun og unnið teikningaráfyrir bækur og tímarit. Í verkum sínum vinnur Póra með snertinguna við efni og umhverfi. Í teikningum hennar má sjá hvernig ferlar, umbreytingar og ummerki tímans eru efnisgerð með línuspili blýantsins og snertingar hans við pappírinn.

www.this.is/thora_and_thorasig.is

Born in Akureyri, 1954.

Thóra Sigurðardóttir earned a degree from the Icelandic College of Art and Crafts and pursued graduate study in Denmark, focussing on painting, space, and three-dimensional form. In 2012 she earned a MA in applied studies in culture and communication at the University of Iceland's Department of Humanities. She has exhibited her work at home and abroad, taught art, served as curator and project director, and made drawings for books and magazines. Sigurðardóttir's work examines the interface of her materials and the environment. Her drawings reveal how processes, transformations, and the passage of time are manifested by the play and contact of a pencil on paper.

www.this.is/thora_and_thorasig.is

Anna Guðjónsdóttir

f. í Reykjavík 1958.

Anna lauk námi í Hochschule für bildende Künste í Hamburg 1992. Var gestaprofessor við sama skóla 2002-2004 og dósent við International College of Communication Art and New Media für Malerei í Hamburg. Anna var gestakennari við Listaháskóla Íslands 1999-2010. Anna býr og starfar í Hamburg. Í verkum hennar má víða finna skírskotun til vísindaleiðangra og pekkingarleitar á svíði náttúrvíúsinda en samtímis má par skynja áhrif fjarverunnar frá heimaslóðum.

Born in Reykjavík, 1958.

Anna Guðjónsdóttir earned her degree from the University of Fine Arts of Hamburg in 1992. She was a visiting professor at the same school from 2002 to 2004 and Docent in Painting/Drawing at Hamburg's DFI – College of Communication Arts and Interactive Media. She was a guest instructor at Iceland Academy of the Arts from 1999 to 2010. She lives and works in Hamburg. Her work often alludes to scientific expeditions and the natural sciences' search for knowledge yet simultaneously conveys a sense of longing for home territory.

Rit Þjóðminjasafns Íslands

1. *Ísland 1951. Ljósmyndir Hans Malmbergs.* 2001.
2. *Enginn getur lifað án Lofts. Loftur Guðmundsson konunglegur hirðljósmyndari og kvíkmyndagerðarmaður í Reykjavík.* 2002.
3. *Ólafur Magnússon. Konunglegur hirðljósmyndari.* 2003.
4. *Í eina seng. Íslenskir brúðkaupssiðir.* 2004.
5. *Þjóð verður til. Menning og samfélag í 1200 ár.* 2004.
6. *Ómur. Landið og þjóðin í íslenskri hönnun.* 2005.
7. *Making of a Nation. Heritage and History in Iceland.* 2005.
8. *Skuggaföll. Portrettmyndir Kristins Ingvarssonar.* 2005.
9. *Ísland. Alfred Erhardt.* 2005.
10. *Rætur rúntsins. Ljósmyndir Rob Hornstra.* 2006.
11. *Eine Nation Entsteht, 1200 Jahre Kultur und Gesellschaft in Island.* 2006.
12. *Auga gestsins. Ljósmyndir Hans Wiingaard Friis.* 2007.
13. *Leiðin á milli. Guðbjörg Lind, Guðrún Kristjánsdóttir og Kristín Jónsdóttir.* 2007.
14. *Á efsta degi. Býsönsk dómsdagmynd frá Hólum.* 2007.
15. *Endurkast – íslensk samtímaljósmyndun.* 2008.
16. *Yfir hafið og heim – Íslenskir munir frá Svíþjóð.* 2008.
17. *Making of a Nation. Heritage and History in Iceland (revised edition).* 2008.
18. *Þjóðin, landið og lýðveldið. Vigfús Sigurgeirsson ljósmyndari og kvíkmyndagerðarmaður.* 2008.
19. *Endurfundir. Fornleifarannsóknir styrktar af Kristnihátiðarsjóði 2001-2005.* 2009.
20. *Afturgöngur og afskipti af sannleikanum.* 2009.
21. *Evispor – Útsaumsverk Guðrúnar Guðmundsdóttur.* 2010.
22. *Sögustaðir – í fótspor W.G. Collingwoods.* Í samvinnu við Crymogeu. 2010.
23. *Ljósmyndari Mývetninga. Mannlífsmýndir Bárðar Sigurðssonar frá upphafi 20. aldar.* 2011.
24. *Guðvelkommir, góðir vinir. Íslensk útskorin horn.* 2011.
25. *Making of a Nation. Heritage and History in Iceland. Revised edition.* 2011.
26. *Ásfjall. Ljósmyndir Péturs Thomsen.* 2011.
27. *Hjálmar R. Bárðarson í svarthvítu.* 2011.
28. *Tízka – kjólar og korselett.* 2012.
29. *Reykholts – Archaeological Investigations at a High Status Farm in Western Iceland.* 2012.
30. *Teikning – þvert á tíma og tækni.* 2012.

Önnur ritverk

- Inga Lára Baldvinsdóttir. *Ljósmyndarar á Íslandi 1845-1945.* Í samvinnu við jpv-forlag. 2001.
- Hlutavelta tímans. *Menningararfur á Þjóðminjasafni.* 2004.
- Póra Kristjánsdóttir: *Mynd á þili – Íslenskir myndlistarmenn á 16., 17. og 18. öld.* Í samvinnu við jpv-forlag. 2005.
- Mary Ellen Mark, Einar Falur Ingólfsson, Ívar Brynjólfsson, og Margrét Hallgrímsdóttir: *Undrabörn / Extraordinary Child.* 2007.
- Esa Sigurjónsdóttir. *Til gagns og til fegurðar. Sjálfsmýndir í ljósmyndum og klæðnaði á Íslandi 1860-1960.* 2008.
- Pór Magnússon. *Á minjaslóð.* 2008.
- Ritröðin Kirkjur Íslands. Í samstarfi við fleiri aðila. 2001-2012.